Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...найй 1921 оной ...ин 21-һэз гарана | № 120 (14842) | 1978 оной майн 23, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

БУРЯАДАЙ, ЯХАДАЙ АССР-нүүдэй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН АЖАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ 1978 оной ЯНВАРЬ—АПРЕЛЬ ҺАРАНУУДАЙ ЗАРИМ ДҮН

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц).		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
Промышленность			
Продукци худалдалга	100,9	103	95
Ажалай бүтээсэ	100,8	101	97
Промышленна предприятинуудай тоо бүхыдөө	175	131	212
Тэдэнэй дундаһаа продукци худалдаха даабаряа дүүргээгүйшүүл	34	3	26
Энэнь нийтэ тоодо, процентээр	19	2	12
Хүдөө ажахы			
Мал ажалай гол продуктнуудые бэлэдхэлгэ (бэлэдхэгдэхэ продукцийн хахад жэлэй хэмжээн бүхыдөө)			
Мяхан	67	96	71
Һүн	65	42	60
Үндэгэн (нэмэлтэ даабари оруулалсан)	70	76	65
Капитальна барилга			
Гүрэнэй капитальна һомололгоор ашаглалгада оруулагдаһан гол фонднууд (хахад жэлэй түсэб)	32	40	30
Гүрэнэй капитальна һомололго — бүхыдөө	94	103	81
Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	99,0	105	88
Һургуулинуудые барилгын капитальна һомололго	43	90	61
Хүүгэдэй эмхи зургаануудай	54	135	41
Больница ба поликлиникэ	88	94	81
Байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулалга (хахад жэлэй түсэб)	20	35	35
Өөһэдынгөө хүсэ шадалаар хэһэн ажалай хэмжээн	104	108	99,0
Хүн зоной ажаһуудал хангалга			
Хангалгын нийтэ хэмжээн	99,7	102	99
Худалдаа наймаан			
Гүрэнэй ба кооперативна рознично худалдаа наймаан (нэмэлтэ даабари оруулалсан)	100,8	100,6	100.5

БУРЯАДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ ЖЭЛДЭҺЭЭ ҮЛАМ ЭРШЭТЭЙГЭЭР!

...АРИЛГАЯА ТҮРҮҮ АРГААР

...дотороо эгээн түрүү...барайнгаа тарилгын ...ри эхилһэн Кабан...нубуунай фабрикын ...саторнууд эдэ үдэр...һүүлшнгээ тарилга ...а байнхай. Контородо ...ын директор Алек...Иванович Хмелевтой ...дэхэдэмнай:

— Тарилгаяа Ипатовска...й таряашадай түрүү ...аргаар ябуулнабди. ...жэлнүүдтэ орходоо ...урагшатай. Машина, ...эмнайшье һаадгүй ...тэйгэгэй хүдэлгэдэ...тарилгын газар эл...эн бэлдэхэ агрега...дэр бүри нормоёо хо...лүүлэн дүүргэнэ, — ...дэлгэрэнгыгээр тайл...мэдүүлхэ үедөө ...тайнгаа часы хара...яаража, — би мүнөө ...райкомой бюродо ...да һэм. Үни удаан ...дэжэ һууха аргамни ...эхэ поли дээрэнь ошо...механизаторнуудтай ...а хөөрэлдэбэлтнай ...олтой, туһатайшье ...Зай нигээд битнай ...Саашань хоёрдохи ...ние эрхилэгшэ Вла...Васильевич Власов ...ын хүдэлмэритэй та...аха, — гээд Алексей ...ич гаража ошоо бэ...

...отделение эрхилэг...хамта Геннадий Фе...й хүтэлбэрилдэг ...и бригадын механи...удтай уулзахаяа Ха...н полидо хүрэжэ ...и. Эндэ «Беларусь» ...тай гурбан агрегат ...тарижа байба. Энэ ...40 гаран гектарта ...эй. Бригадирай мэ...дүүлһэнэй ehoop, 40 гектартань ешмээн, үлдэгшэдэнь обёос тариха түсэбтэй юм.

Гурбан «Беларусь» тракторнууд хойно хойноһоо һубаринхай, гүбээгэй саанаһаа гаража ерэбэ. Түрүүшынь тракторай полиин захада хүрэжэ ерээд зогсоходо удаадахи агрегадуудынь баһал зэргэшэн байба.

Үргэн ехэ полиин зүүн талада хоёр ДТ-75 түхэлэй трактортай агрегадууд калийна үтэгжүүлгэ оруулжа байхань элихэнээр харагдана. Бидэнэй механизаторнуудтай хөөрэлдэһөөр байтарнай үрэһэ асардаг автомашинын жолоошон Владимир Константинович Суханов хүрэжэ ерээд, сеялкэшэн хоёр хүбүүдтэй хамта сеялкэнүүдэй бункернуудта ороһоёо эюулхэеэ яаралтайхан ошобо.

— Таряанай toorhoo холодожо захалхадаал, Сухановай яарахань түргэдэшоо. Үрэһэеэ асаржа үрдингүй агрегадуудые һаатуулжа болохоб гэжэ һанана ха. Энэншье зүбтэй. Тусхай түхеэрэлгэтэй олон автомашинатай һаа, иигэжэ яарахагүй һэмди, — гэжэ бригадир Геннадий Федосеевэй хэлэхэдэ, үнинэй механизаторнуудай нэгэн,дайнай болон ажалай ветеран Александр Григорьевич Грибанов тодожо абаад:

— Сеялкэшэн хүбүүдыемнай амар һуулганагүйл. Хараха гүт? Хүн шэнгеэр хүсэдшье эдеэлэнгүй бодожо ошобол, — гэхэдэнь:

— Арбаад хоногто интэжэ ажаллахадаа, яаха һэм. Залуу ха юм, — гэжэ отделение эрхилэгшэ Владимир Васильевич оролсобо.

Эдэнэй иигэжэ хоорондоо хөөрэлдэжэ, нүхэд ёһоор арсалдажа байхыень харахада, бултадаа энэ жэлэйнгээ хабарай тарилгые богони болзорто, агротехническэ һайн хаһа сагта үнгэргэхын түлөө оролдожо байһаниинь эли бэлэй. Энэ үедэ агрегадуудые хүтэлбэрилэгшэд Александр Грибанов, Иннокентий Пешков, Александр Новосельцев гэгшэд хэһэн ажалайнгаа шанар шалгаһанаа, ерэхэ үдэрэйнгөө хүдэлмэри тухай хөөрэлдэнэд. Тинхэдэнь сеялкэшэнээр ажалладаг залуу хүбүүд Алексей Новосельцев, Сергей Алфёров, Петр Шайдеров гэгшэд сеялкэнүүдээ шалгажа наринаар харана.

Бригадиртай, мүн механизаторнуудтай хөөрэлдэжэ мэдэхэдэмнай, үдэртэ 13 гектарта тарилга хэхэ нормоёо эдэнэр 15 — 16 гектарта хүргэжэ, үлүүлдэг байба. Байгша ондо гектарай дунда зэргээр 16 центнер ороһо таряа хуряажа абахаар зорилго хараалһан эндэхи механизаторнуудмүнөө хоорондоо ана-мана мүрысэн ажаллана. Дүнгүүдынь дүрбэн хоног бүридэ нэгэ удаа согсологдожо, шалгарагшадта мүнгэн шан барюулагдахаһаа гадна, дамжуулгын Улаан тугхан үгтэдэг, гэр бүлэдэнь амаршалгын бэшэг эльгээгдэдэг байна. Һүүлэй дүнгөөр хоёрдохи отделенидэ Александр Грибановай, Александр Новосельцевэй хүтэлбэрилдэг тарилгын агрегадууд эрхимлэһэн байгаа.

Газаа нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэнэ. Халуун эдеэгээр садатараа хооллоһон механизаторнуудагрегадуудта ошожо, тракторайнгаа двигатель хүдэлгэһөөр һубарилдан, аалихан саашалаа бэлэй. Эдэнэй хойноһоо харахада, нэгэ жэгдээр таригдаһан ешмээнэй поли шугамдал зурын нэмжыжэ байгаа һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: тарилгын агрегадые хүтэлбэрилэгшэ Александр Грибанов. Агрегадууд поли дээрэ.

Авторай фото.

ХҮНТЭЙН ТАРЯАЛАНДА...

Эртэ үглөөгүүр Зүүн Хүнтэйн полевой станда хүрэжэ ерэхэдэмнай, механизаторнууд бултадаа хүдэлмэридөө гаража ошоһон байба. Тогоошон эхэнэр бидэнтэй уулзаһаар лэ «Бултадаа поли дээрэ» гэжэ тобшохоноор мэдүүлээ һэн. Бидэнэрэй Хүнтэйн таряалангай поли дээрэ хүрэжэ ерэхэдэмнай шара-улаан трактораай наашаа ерэжэ ябахань харагдаба. Дүтэлэн ерэхэдэмнай адар томо К-700 түхэлэй трактор долоон анзаһатай плугаар горохой таригдаха поли хахалжа ябаба.

Бидэнтэй ябаһан ахамад агроном Карл Эрдынеевич Гуржабон:

— Гурбан үдэрэй туршада зуу гаран гектар газар хахалаад байна. Һаатангүй ябабал ехэл ажал бүтээгдэхэ даа, — гэжэ мэдүүлээ һэн.

Хүнтэйн таряалангай поли дээгүүр ябажа хахадамнай газарынь тарилгада хүсэд бэлдэгдэнхэй байгаа һэн. Улам саашалхадамнай дүршэлтэй механизаторнуудГ. Ахмедзянов, М. Цыбенов, С. Шагжиев гэгшэд шэниисэ тарижа ябаба. Хабартаа орой болотор хүйтэрһэнһөө уламжалан, тарилгаяа нилээд хожом эхилһэн. Тиимэһээ тус бригадын механизаторнууд энээнһээ тобшолол хэжэ, ажалаа түргэдхэхэ гэхэ гү, али үдэр бүри нормоёо 120 — 135 процент дүүргэхэ зорилго хараалһан байна. Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ Г. Ахмедзянов даабаряа 120, М. Цыбенов 125 процент бэелүүлһэн байха юм.

Түрүүшын гурбан үдэрэй туршада совхозой механизаторнууд 300 гектарта шэнисэ тарифан юм. Бүхыдөө байгша ондо 1500 гектарта энэ ургамал тариха түсэбтэй. Механизаторнуудтай хөөрэлдэхэдэ энэ ажалаа хүдэлмэриин 10 хоногой туршада дүүргэхэ зорилготой.

Ахамад агроном К. Гуржабоной мэдүүлһэнэй ёһоор, тарилгын шанарта онсо анхарал хандуулагдана. Саг соогоо хордогдоһон һайн үрэһөөр тарилга хэһэн эдэнэр поли бүхэндөө тарилга үнгэргэһэнэй һүүлээр тусхай комиссида тушаана. Энээнэй удаа полидонь «Шанарай тэмдэг» олгогдодог байна.

Иигэжэ Гааргын совхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэриие шамдуугаар ябуулжа байгаа һэн.

Ц. БУХАЕВ.

Хурамхаан.

ҺААЛИШАД, ТҮРҮҮШҮҮЛҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭНЬ БАТА

Ороойдоол таба-зургаан жэлэй саада тээ манай колхозой һаалишад хамта дээрээ 6.130 центнер һү абагша һэн. Тиихэдэ жэл соо үнеэн бүриһөө 2.130 килограмм һүн һаагдадаг байгаа. Тэдэ жэлнүүдтэ пимэ дүнгүүд тон һайн гэжэ колхозой һаалишад болон хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдэдэг бэлэй, — гэжэ ажахын түрүүлэгшэ Осип Митрофанович Бодонев хэлэнэ.

Мүнөө арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ колхоз 9.200 центнер шахуу һү бэлэдхэлэй пунктда тушаагаа. Тиихэдэ һаалишан үнеэн бүриһөө 2.350 килограмм һү һаажа шадаа.

Гэбэшье Барыкинай малшад амжалтаяа улам арьбадхажа байнхай. Тэдэнэр һайн үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхэ талаар горитойхон оролдолго гаргадаг. Хамаг гаргашань өөрыгөө харюулдаг байна. Жэшээлхэдэ, 1976 ондо һаалишад хамтадаа 8.247 центнер һү һаагаа, харин хойто жэлынь 9.196 центнертэ хүргэжэ шадаһан байна. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй туршада гүрэндэ 13 мянган центнер һү худалдахын орондо 16.542 центнер бэлэдхэлэй пунктда тушааба.

Байгша оной эхиндэ тус колхозой һаалишад арбадахи табан жэлэй гурбан жэлэй даабари Майн 1-эй һайндэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табиһан юм. Энэ зорилгоёо нэгэ һараар урид бэелүүлжэ шадаба. Гүрэндэ 19.750 центнер һү худалдаха даабаряа 19.773 центнертэ хүргөө.

Иимэ баримтануудбэлэхэнээр туйлагдаагүй ааб даа. Нэнэ түрүүн колхоз малаа үбһэ тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангаха гэжэ оролдодог. Хоёрдохёор, эндэ зоотехническэ хэмжээ ябуулганууд һайнаар эрхилэгдэнэ. Мүн ажахын фермэнүүд дээрэ эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ зон хүдэлнэ. Жэшээнь, хорёод жэлэй туршада һаалишанаар ажаллажа байһан Анна Ивановна Булдакова жэл бүри тон һайн дүнгүүдые туйлана. Тэрэ хоёр жэлэй түсэбһөө гадуур аяар 204 центнер һү һаажа шадаһан байна. Нёдондо Анна Ивановна үнеэн бүриһөө 3.216 килограмм һү һаагаа юм. Мүнөө түрүү һаалишан табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхын тула бүхы арга боломжонуудаа элсүүлэн ажаллажа байна.

Дүршэлтэй һаалишад Екатерина Васильевна Емельянова, Галина Прокопьевна Попова. Евдокия Степановна Будникова, Мария Фёдоровна Перфильева гэгшэд табан жэлэй даабариие баһал нэгэ жэлээр урид дүүргэхэ гэһэн зорилготой.

Колхозой хоёрдохи отделениин фермын коллектив хэдэн жэлэй туршада Барыкинай һаалишадһаа нилээд гээгдэжэ ябаһан юм. Мүнөө эндэхи коллектив нүхэдһөөн юугээрээшье дутахаяа болинхой. Тэдэнэр нёдондо үнеэн бүриһөө 2.126 килограмм һү һаажа абаа һэн. Энэ жэлдэшье тэдэнэр нилээд амжалтатай. Байгша оной түрүүшын дүрбэн һара соо үнеэн бүриһөө 875 килограмм һүн һаагдаа. Тиихэдэ түрүү һаалишан Наталья Николаевна Черных энэ хугасаа соо 1.168 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаажа шадаа.

Тус фермын хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь 17—18 наһатай залуушуул юм. Гэбэшье тэдэнэр ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандана. Комсомол басагад Галина Черных, Лидия Екимова, Лидия Черных гэгшэд нёдондо тус тустаа үнеэн бүриһөө 2.296—2.427 килограмм һү һааһан байна. Мүнөөшье тэдэнэр түрүү һаалишад болоһоноо эрхим ажалаараа гэршэлнэ.

Ажахын луговодууд, механизаторнууд малшадай амжалтада ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. Тэдэнэр колхозойнгоо адууһа мал хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангахын тула жэлһээ жэл бүри үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, гурба-дүрбэн жэлэй урдахана эндэ оройдоол мянга гаран центнер үбһэ абадаг байгаа. Һүүлэй үедэ үбһэеэ 6—7 дахин ехээр бэлдэнэ. Тиихэнь тула луговодууд сабшалан дээрээ органическа ба минеральна үтэгжүүлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр оруулна. Хоёр-гурба дахин уһална. Мүн агротехническэ бусад шье хүдэлмэри үргэнөөр хэнэ.

Мүнөө тэдэнэр туйлаһан амжалтаяа улам батадхахын, бүри арьбадхахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна.

А. НАГАСЛАЕВ.

...СКВАГАЙ ҮДЭРНҮҮД ...ФИДА ҮНГЭРГЭГДЭНЭ

...ФИ. (ТАСС). Софида-Москвагай үдэрнүүдтэ ...далсахаяа ерэһэн ...С-эй ЦК-гай Политбю...гэшүүн, КПСС-эй ...гай нэгэдэхи секретарь ...Гришин түрүүтэй ...гай делегаци БКП-Софин городской комиүнгэргэдэһэн уулзалхабаадаба.

...СС-эй XXV съездын ...хабэринүүдые бэелүүл...маар Москвагай ажалын туйлаһан ехэ амжалуд тухай В. В. Гришин ...барисаанай оршон байн ...ингэрһэн хөөрэлдөөедэ мэдээсээ. Софин хүн ... бүхы болгар арадта москвагайхидай аха дүү ёһоной хани барисаатайгаар хандадаг байһыень тэмдэглээд, аха дүү хоёр ниислэл хотын хоорондохи олон талын холбоо барисаае үндэрөөр сэгнэбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүн, БКП-гэй Софин горкомой нэгэдэхи секретарь Г. Иорданов үгэ хэлэхэдээ, Софин городской партийна организацийн шидхэжэ байһан зорилгонууд тухай, Болгар-совет эбдэршэгүй хани барисаае хүгжөөн бэхижүүлгэдэ НРБ-гэй ниислэл хотын хүн зоной ехэ хубитаяа оруулжа байдаг тухай хөөрөө.

СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский уулзалгада хабаадаһан байна.

Софида үнгэргэгдэжэ байгаа Москвагай үдэрнүүдэй программын үндэһөөр эмхидхэгдэһэн «Москва—СССР-эй ниислэл хото» гэһэн выставкэ ниислэлэй «Фестивальный» гэжэ зал соо баярай оршон байдалда нээгдэбэ.

Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов выставкэ нээлгэ дээрэ үгэ хэлэбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, В. В. Гришин түрүүтэй совет ниислэл хотын делегаци выставкэ нээлгэдэ хабаадаа.

ГРЕЦИИН КОММУНИСТНУУДАЙ СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

АФИНА. (ТАСС-ай корр.). Грециин Коммунис партиин X съезд эндэ дүүрэбэ. 1000 гаран делегат тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа. Аха дүү коммунис ба хүдэлмэришэнэй 40 гаран партиин, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко түрүүтэй КПСС-эй делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан байна.

Партиин ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдые, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ тэрэнэй бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлһон политическэ тогтоол ба бусад хэдэн документнүүдые делегадууд һүүлшын үдэр нэгэн дуугаар һайшаан абаба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ улас хоорондын оршон байдалда гритой ехэ хубилалтануудболоо. Энэ талаар Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронууд ехэ габьяатай байна гэжэ политическэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Грециин арад эб найрамдал хангахые, шахардуу байдал һуларуулгые, нийтэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын бүхы дүрим бэелүүлхые, буу зэбсэг бүтээн гаргалга болюулхые, бүгэдэ нийтээрээ зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ хуряахые хүсэнэ гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулганууд хэдэг империалис бүлэгөөрхидтэй, фашис ба хархис засаг захиргаануудтай холбоогоо бэхижүүлгын замда гараһан Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй бэелүүлдэг политикые съезд эрид буруушаагаа.

Түгэсхэлэй заседани дээрээ съезд партиин ЦК-гай шэнэ бүридэлые, хүтэлбэрилхы бусад зургаануудые һүнгаба.

...ЛХЭЙН ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ

...энэрнүүдэй уласхоорон...демократическа федеСоведэй сесси майн ... Москвада хүдэлмэрээ ...эбэ.

...ерацийн 1975 онһоо ...хэнэн ажал ябуулга ...хэлсэгдэнэн, 1980 ...отор Федерацийн ба ...национальна эмхи... бэелүүлхэ ажал ...нуудай программа ...ойон байгаа.

...байдалай элдэб асуу...дта эхэнэрнүүдэй эрхэ үргэдхэхэ, эб найрамдал ба арадуудай бэеэ дааһан, национальна дулдыданги бэшэ байдал хангаха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө, зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ бүгэдэ нийтээрээ, бүрин хүсэдөөр хороохын түлөө саашанхи тэмсэлэй асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа. Нейтронно бомбо бүтээхэ гэһэн американ сэрэгэйхидэй түсэбые сессидэ хабаадагшад эрид буруушаагаа. МДФЖ-гэй Соведэй сесси буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сессидэ эльгээгдэхэ бэшэгые нэгэн дуугаар баталан абаад, делегацияа тэрэнэй заседанида эльгээхые шидхэбэ.

Үхибүүдэй уласхоорондын жэлэй 1979 ондо үнгэргэгдэхээ байһантай дашарамдуулан, заседанинуудай нэгэн дээрэ мэдүүлгэ абтаа.

Турциин, Ямайкын, Грециин, Афганистанай, Хойто Ирландиин, Ливиин, Баруун Сахарын эхэнэрнүүдэй эмхинүүдые Соведэй сесси федерациин гэшүүдээр абаһан байна. Тиигэжэ МДФЖ дэлхэйн 114 ороной эхэнэрнүүдэй 126 эмхиие нэгэдүүлнэ.

Финляндиин нийтын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша. «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Мирьям Вире-Туоминен МДФЖ-гэй генеральна секретарьяар һунгагдаа.

(ТАСС).

ХАРААЛҺАНАА БЭЕЛҮҮЛЭЭБДИ

Химнын совхозой Цайдамай фермын малшад үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1.300 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялга абаад, аймагайнгаа һаалишадые мүрысөөндэ уриһан байна. Энэ үүсхэл гаргахын урдахана тус коллектив арга боломжонуудаа хараха үзэхэдөө ямар байдалда түшэглэһэн байнаб?

Нэгэдэхеэр, энэ совхоздо ашаг ехэтэй кукурузын силос ехээр бэлдэгдэнэн юм. Мүн бусад тэжээлшье хүсэд хүрэхөөр абтаһан байгаа. Хоёрдохёор, тэрэ фермэдэ эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ хүнүүд хүдэлдэг. Гурбадахяар, эндэ һүүлэй үедэ зоотехническэ хэмжээ ябуулганууд һайнаар эмхидхэгдэжэ эхилээ һэн. Юуб гэхэдэ, тэрэ фермые дээдэ эрдэмтэй зоотехник Д. М. Лундукова хүтэлбэрилхэдөө гансал ажалай эмхидхэлдэ һанаагаа зобоогүй, харин зоотехническэ гурим хэлбэришэгүйгөөр сахиха эрилтэ һаалишад, тугалшадай урда табиһан байна.

Үндэр социалис уялга абаһанһаа хойшо цайдамайхид ажалдаа ехэ харюусалгатайгаар хандажа эхилээ юм. Үбэлэйшье үедэ заатагүй сахиха гэжэ коллективэй суглаан дээрэ хэлэгдээ һэн. Энэ журамаа арбан һаалишадай нэгэнииншье эбдээгүй гэжэ үбэлжэлгын дүнгөөр тэмдэглэхэ ёһотойбди. Сүүдхэдэ гурба дахин һаахын тула үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлхэ хэрэгтэй ааб даа. Бүдүүлиг тэжээлые бэлэдхэлгүйгөөр үгэхэгүй гэһэн гуримтайгаар һолоомо хододоо халуун уурал, уһанда дэбтээжэ, шэмэтэй болгодог байгаа. Һаамхай үнеэн бүхэндэ сүүдхын 20 килограмм силос, һаагдаһан һүнэй килограмм бүхэнэй 500 грамм талха тарянай зуйл, шэмэтэй бурдаа гэхэ мэтые эдюулһэн байна.

Шалгалтын һаамаар үнеэн бүхэнэй ашаг шэмэ тухайлагдаад, өөрын тусхай рацион табигдадаг байгаа.

Ямаршье коллективтэ ажалай үлгэр жишээ руулдаг эрхим хүнүүд байдаг. Цайдамай фермэдэ Цыренцу Лубсановна Золтуева тиимэ хүндэтэй һаалишан бусад нүхэдтөө жэшээ харуулан, эгээн түрүүшээр үндэр уялга абаа юм. Үбэлжэлгын табан һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 килограмм һү һаахаб гэжэ мэдүүлээд, түрүүшын үдэрһөө габшагай шангаар хүдэлжэ эхилээ. Майн нэгэндэ социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада Ц. М. Золтуева фермэ дотороо эрхимлэһэн байба. Тэрэ үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һаагаад, горитойхон амжалта туйлажа шадаа.

Комсомол басаган Светлана Чимитова фермынгээ үүсхэл гаргахада, өөрынгөө хубитые ехээр оруулха гэһэн зорилготойгоор үндэр социалис уялга абаа һэн. Тэрэ 1400 килограмм һү үнеэн бүриһөө һааха уялгаяа зуун килограммаар үлүүлэн дүүргээд, дүршэлтэй һаалишан болоһоноо дахин гэршэлбэ.

Социалис уялганууда үлүүлэн дүүргэһэн һаалишад энэ фермэдэ олон. Ю. Лубсанова, А. Жалсанова, И. Балданова гэгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа.

Имагтал бүхы коллективэй оролдосоор ажалай амжалта туйлагдаһан байна. Болзорһоо хэдэн хоногоор урид Цайдамай фермын малшад социалис уялгаяа дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлээ. Үбэлжэлгын үедэ абтаха һүнэй түсэб 116 процент дүүрэжэ. түсэбһөө гадуур 3 мянган килограмм һүн бэлэдхэлэй пунктэ түшеагдаа.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

Сэлэнгын аймаг.

Буряадай АССР-эй Конституциин проект зүбшэн хэлсэлгэ

ХҮГЖЭЛТЭ ТҮГЭС СОЦИАЛИЗМЫН ҮНДЭҺЭН ХУУЛИ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын шэнэ Конституциин проект эдэ үдэрнүүдтэ манай республика дотор зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. СССР-эй, РСФСР-эй Конституцидал адляар, Буряадай АССР-эй Конституциин проектые зүбшэн хэлсэлгэ совет гүрэнэй демократическа үндэһэ һуурине эли тодоор гэршэлэн харуулна гээшэ.

Энээнһээ урда тээ баталан абтаһан Конституциһаа хойшо үнгэрһэн үе соо манай республика дотор болоһон социально-экономическа гүнзэгы ехэ хубилалтануд шэнэ Конституциин проект дотор согсолон харуулагдаба гээшэ. Фашис Германиин булимтарагшадай хорото добтолго манай социализмын замаар хүгжэлтэдэ һаад ушаруулаа һэн. Дайсанаа дараһан манай совет арад дайнда һандаргагдаһан экономикоёо һэргээн бодхоожо эхилээд, арадайнгаа ажахые туйлай түргэнөөр хүгжөөһэн байна. 1937 оной Конституциин баталан абтаһан сагһаа хойшо мүнөө болотор болоһон гайхамшаг хубилалтануудые нимэ тоонууд гэршэлнэ. Тэрэ сагһаа хойшо манай үйлэдбэрилһэн промышленна бүхы продукциин хэмжээн 17 дахин, электрын эльшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 49 дахин, машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга 80 дахин, ой модоной, модо болбосоруулгын ба целлюлозно-ааһанай промышленность — 5 дахин, хүнгэн промышленность — 42 дахин, эдеэ хоолой промышленность — 6 дахин ургаһан байба.

Промышленна үйлэдбэри үндэһөөрөө хубилагдаһан байна. Манай республикын промышленность элдэб машинануудые, орёо нарин приборнуудые, хүнгэн промышленностиин шанар һайнтай зүйлнүүдые бүтээн гаргана. Тиихэдэ автомат линиинүүд үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

Продукциин шанар һайжаруулха талаар нилээд ехэ амжалта туйлагданхай. Манай промышленность мүнөө 100 гаран зүйлэй продукци гүрэнэй шанарай тэмдэгтэйгээр гаргана.

Буряадай АССР-эй түрүүшын Конституци баталан абаха үедэ коллективизаци хүсэд үнгэргэгдэһэн байгаа. Манай республикын хүдөө ажахы 40 жэлэй туршада танигдахаяа болитороо хүгжэһэн байна бшуу.

1937 ондо республикымнай колхоз, совхозууд 362 мянган гектар таряалангай газартай, 356 мянган толгой эбэртэ бодо малтай, 375 мянган хонитой, 70 мянган гахайтай байһан юм. Мүнөө республикымнай ажахынуудта гансахан хонидой тоо 2 миллион 445 мянгада хүргэгдэнхэй.

Хэрбээ 1937 ондо МТС-үүдтэ 1100 трактор, 200 комбайн тоологдодог байгаа һаа, мүнөө манай ажахынууд хүсэ ехэтэ 9800 трактортай, 3500 комбайнтай болонхой.

Гэхэтэй хамта мүнөө бидэнэр таряа хуряалгада, тэжээл бэлэдхэлгэдэ, газарай хүрьһэ һайжаруулгада хэрэглэгдэдэг оньһото техникээр баян болонхойбди.

Социалис үйлэдбэриин харилсааануудай илаһанай ашаар материальна эд хэрэгсэл үйлэдбэрилгэ ехээр ургаа бшуу. Энэ талаар Буряадай АССР-эй Конституциин проектын 10-дахи статья соо тон зүбөөр иигэжэ хэлэгдэнэ: **«Социалис зөөри болоһон үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд Буряадай АССР-эй экономическа байгуулалтын үндэһэ һууринь болоно, гүрэнэй (ниитэ арадай) ба колхозно-кооперативна зөөрнин түхэл янзатай».**

Буряадай АССР-эй экономико СССР-эй бусад союзна, автономито республикануудай, хизаар, областьнуудай экономикотой нягта холбоотойгоор хүгжөөгдэнэ гээшэ. Жэшээлхэдэ, Буряадай гигант — Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй бүтээн гаргаһан тепловозууд ба электровозууд, тэдэнэй запасной частьнууд ороноймнай бүхы түмэр харгынуудта эльгээгдэдэнэ.

«Забайкаллес» нэгэдэлэй продукци 12 союзна республикада, РСФСР-эй 27 автономито республика, хизаар ба областьнуудта эльгээгдэнэ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай продукци РСФСР-эй 30 автономито республика, хизаар ба областьнуудта эльгээгдэнэ, мүн Украинын, Казахстанай, Узбекистанай, Киргизиин захилнуудые дүүргэдэг байна.

Республикымнай үнинэй предприяти — Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй завод өөрынгөө продукциие РСФСР-эй экономическа 7 райондо, Казахай ССР-тэ эльгээнэ.

Манай республика өөрынгөө эзэлжэндэ арадайнгаа ажахыда хэрэгтэй зүйлнүүдые бүхы союзна ба автономито республикануудһаа, хизаар ба областьнуудһаа абана. Эдэ бүгэдые пролетарска интернационализмын, совет арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаанай бодото бэлэл гэжэ сэгнэхэ ёһотойбди.

Хариин оронуудтай, нэн түрүүн социалис оронуудтай хэгдэдэг гадаадын худалдаа наймаанда манай республика хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой продукци бүхы социалис оронуудта, хүгжэлтэ ехэтэй хэдэн арбаад капиталис гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг юм.

Тиимэ болохолоороо манай республикын экономико СССР-эй ба РСФСР-эй арадай ажахын комплексын нэгэ таһаршагүй хубинь болоно бшуу.

Буряадай АССР-эй Конституциин проект соо байгаалиие хамгаалха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Конституциин проектын 18 статья соо: **«Мүнөөнэй ба ерээдүйн үетэнэй аша туһада газар, тэрэнэй баялигуудые, уһанай нөөсые, ургамалай ба амитадай аймагые хамгаалха, эрдэм ухаанай үндэһөөр, тааруу зүбөөр тэдэниие ашаглаха, агаар болон уһые арюун сэбэр байлгаха, байгаалиин баялигые щэнэлэн хэрэглэлгые хангаха, хүниие тойрожо байгаа оршон байдал һайжаруулха зорилгоор Буряадай АССР-тэ щухала хэрэгтэй хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэдэг»** гэжэ хэлэгдэнэ. Энэ тон шухала статья мүн.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада энэ хэрэгтэ 54 миллион түхэриг мүнгэ зөөри гүрэн һомолһон байна. Республика доторнай уһа сэбэрлэлгын 58 томо түхеэрэлгэ баригдаа. Арбадахи табан жэлэй хоёр жэлэй туршада байгаали хамгаалха хэмжээ ябуулганууда бүхыдөө 49 миллион түхэриг һомологдоһон байна. Һүүлэй хоёр жэл соо сэбэрлэлгын 12 түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтөө. Загаһа үсхэбэрилгын Большереченскын заводой үйлэдбэри үргэдхэгдөө, Сэлэнгын ба Баргажанай загаһа үсхэбэрилгын томо заводууд ойрын сагта ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Манай социалис гүрэндэ бүхы юумэн түсэбөөр эхилхэ ёһотой. Тиимэнээ Конституциин проект соо «Буряадай АССР-эй гүрэнэй экономическа ба социалис хүгжэлтын гүрэнэй түсэб, Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджет» гэһэн тусхай бүлэг оруулагдаһаниинь ехэ һайшаалтай.

Гүрэнэй түсэб дүүргэлтэ тушаалта нюурнүудай, бүхы коллективүүдэй, эрхэтэн бүхэнэй уялга байха ёһотой.

Манай республикын диилэнхи олон промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай, барилганууда коллективүүд гүрэнэй түсэб дүүргэнэ. Промышленна продукци худалдаха байгша оной 4 һарын түсэб 100 процент дүүргэгдэбэ. Гэхэтэй хамта, 34 предприяти түсэбөө дүүргээгүй.

Хүдөөгэй ажалшад гүрэндэ продукци тушааха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Республикымнай барилгын организацинууд 4 һарынгаа түсэб 107 процент дүүргээ, тиихэдэ «Бүрпромстрой» нэгэдэл, «Жилгражданстрой» трест түсэбөө арай гэжэ 77 процент дүүргэһэн байба.

Республикын экономическа ба социальна хүгжэлтын 1978 оной түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһаниие 4 һарын түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд гэршэлэн харуулба.

Буряадай АССР-эй шэнэ Конституциин проектые зүбшэн хэлсэлгэ, республикын Верховно Советэй эзэлжээтэбэшэ сесси дээрэ тэрэниие баталан абалга республикын ажалшадай ажабайдалда шухала удха шанартай үйлэ хэрэг болохо байна.

Д. РАДНАЕВ
Буряадай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ.

ПАРТИЙНА ажабайдал

«...Таанадһаа, танай ажалһаа совет хүнүүдэй һуудал байдалай һайжаралга, хүсэл һанаанинь ехээр дулдыдаха байнал... Энэн тухай һанажа ябагты. Бүри һайнаар, үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлмэрилэгты, түрүүшүүлһээ жэшээ абагты. Иигэжэ хүдэлмэрилхыетнай партимнай таанадые урнална, энээниие таанарһаа хүлеэнэ» гэжэ өөһэдтөө шухала хэрэгтэй газетэ, журналнуудые захи... абадаг гуримтай.

Партийна бүлэгэй бүр... дэлдэ ородог коммунистну... булта ямар нэгэн ниитыг... даабари дүүргэдэг гэш... Пенсионер коммунист С. И. Бухатеев политинформатор... юм. Тиихэ зуураа тэрэ сель... погой шалгалтын комиссин... түрүүлэгшээр һунгагданха... бшуу. Ч. Ц. Манзаракшеев... М. И. Лобашина мүн лэ политическэ мэдээсэл хэдэ... Д. И. Лобашин магазинуу... болон столоводо худалда...

ХҮСЭЕЭ ПЭГЭДҮҮЛЭЭД БАЙХАДА...

КПСС-эй XXV съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Л. И. Брежнев заагаа һэн. Эдэ үгэнүүд хадаа хэнэйшье мэдэһээр, арадай хэрэглэмжын эд баранануудые бүтээн гаргадаг промышленностиин һалбаринуудта, худалдаа наймаанда, ниитын эдеэ хоолой, хангалгын газарнуудта хүдэлдэг коммунистнуудта хандаһан заабари болоно.

Энэ эрилтыень Аршаан поселогто оршодог худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта хүдэлдэг коммунистнуудһаа бүридэһэн партийна бүлэг хэр зэргээр дүүргэнэ гээшэб?

Манай бүлэгэй коммунистнууд «Аршан» курортдохи территориальна партийна эхин организациин бүридэлдэ ородог юм. Энэ организаци хадаа элдэб янзын эмхи зургаануудта хүдэлдэг, мүн пенсионер коммунистнуудһаа нэгэдэһэн байха.

Манай партийна бүлэгэй бүридэлдэ долоон коммунистнууд ороно. Тэдэнэрэй олонхинь худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта урдань удаан саг соо хүдэлжэ ябаһан, мүн ажалай дүй дүршэлөөр баян хүнүүд юм. Энэ ушар курортдо амархаяа ерэгшэдые, энэ поселогто ажаһуудаг хүн зониие, курортын худалдаа наймаанай талаар һайнаар хангаха асуудал шиндхэлгэдэ хабаадалсаха шадабаритай, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүнүүд гэжэ хэлэхэ байнаб.

Аршаан посёлогые Хойморой сельподо мэдэлтэй долоон эмхи зургаануудай коллективүүд хангажа байдаг юм. Коллектив бүхэн түсэбтэ даабаритай, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Теэд тэдэ түсэб болон уялганууда дүүргэлтэ имагтал наймаалагшадай, бусад худалдаа эмхи зургаануудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта худалдаа наймаанда, ниитын эдеэ хоолой, хангалгын газарнуудта хүдэлдэг коммунистнуудта хандаһан заабари болоно.

Энэ эрилтыень Аршаан поселогто оршодог худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта худалдаа наймаанда, ниитын эдеэ хоолой, хангалгын газарнуудта хүдэлдэг коммунистнуудһаа бүридэһэн партийна бүлэг хэр зэргээр дүүргэнэ гээшэб?

Манай бүлэгэй коммунистнууд «Аршан» курортдохи территориальна партийна эхин организациин бүридэлдэ ородог юм. Энэ организаци хадаа элдэб янзын эмхи зургаануудта хүдэлдэг, мүн пенсионер коммунистнуудһаа нэгэдэһэн байха.

Манай партийна бүлэгэй бүридэлдэ долоон коммунистнууд ороно. Тэдэнэрэй олонхинь худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта урдань удаан саг соо хүдэлжэ ябаһан, мүн ажалай дүй дүршэлөөр баян хүнүүд юм. Энэ ушар курортдо амархаяа ерэгшэдые, энэ поселогто ажаһуудаг хүн зониие, курортын худалдаа наймаанай талаар һайнаар хангаха асуудал шиндхэлгэдэ хабаадалсаха шадабаритай, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүнүүд гэжэ хэлэхэ байнаб.

Аршаан посёлогые Хойморой сельподо мэдэлтэй долоон эмхи зургаануудай коллективүүд хангажа байдаг юм. Коллектив бүхэн түсэбтэ даабаритай, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Теэд тэдэ түсэб болон уялганууда дүүргэлтэ имагтал наймаалагшадай, бусад худалдаа эмхи зургаануудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта худалдаа наймаанда, ниитын эдеэ хоолой, хангалгын газарнуудта худалдаа наймаанай эмхи зургаан

ЛЕНИНЭЙ заабариие бэлэлгүүлэн, совет литература, искусствын гүн тушаа Коммунис партодоо ехэ анхарал хандаг байгаа, хандуулнаа. Энээн тухай КПСС-эй XXV съездүүд дээ- гүнзэгыгөөр хэлэгдэнэн

Коммуннс байгуулалтын ар манай обществын ааа дабшаха бүри хүгзэл бодолой, тэрэнэй дэл доторой бата этигэ- ухаан болбосоролой алгдэ искусствын бо- литературын үүргэ дээ- , — гэжэ КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тоосооте элидхэл эмдэглэгдээ һэн. Литература, искусствын хүгжэлгэрһэн түүхын жэшээ нээ иимэ гүнзэгы тоб-

хэгдэһэн байгаа. Гэ- хамта энэ тобшолол ерээдүйнь зорилгые үлжэ үгөөд, КПСС-эй съездын шидхэбэрнсоо, КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо бүришье гүнзэгрүүлэгдэн хүгэнэн байна.

Буряадай зохёохы ажалхолбоонуудай, колвүүдэй партийна органнууд республикын болбосоролые хүгжөөлгүтэлбэрилхы хүсэн болюм. Тэдэнэй шидхэасуудал олоншье, ехэ Коллектив доторой зоне ажалай ёнотой эрхэ бии болгохо, залуу уудые хүмүүжүүлхэ, ны ажалтай интеллине нинтын ажабайдалдэбхитэйгээр хабаадуулэдэнэй үзэл сурталайтическэ талаар ургаха бодомжолхо гэхэ мэхүдэлмэрн угаа ехэ

Буряадай Уран зохёолшололбоондо тоосооте һунпартийна суглаанай одо, элидхэл зүбшэн лгэдэ хабаадан, уран шо М. Н. Степанов э хэлээ һэн:

Республикын партийна ацзацинин зүгһөө манай ыэридэ тон ехэ, нүхэр й анхарал хандуулагуран зохёолшодой эрилтэ ехэтэй, аха хани харилсаан байжэ тэмдэглэхэ дуран э. Энэ хадаа тон схэ шанартай юм.

Буряадай литературада ай үедэ бии болоһон зохёолнууд соо мабществын бухы һайн гурим заншал бага һуурияа олонхой. Үе нгаа хүнүүдэй ажабайажалые дүүрэнээр, ыгөөр шэнжэлхэ гэжэ уран зохёолшод эрмэлХэдэн жэлэй урда ран зохёолшо Барадий нов Ташир һуурин Социалис Ажалай Ж. Б. Ванкеевэй хурилдэг колхозые шэнон байна. Тэрэнэйнь «Баян зүрхэн» гэжэ бэшэгдээ.

эн дахин ерээдүйнгөө нуудтай уулзажа шэнэйнгээ ашаар прогд Ц. Жимбиев «Ураг В. Сергеев «Үүлэнэй и һара», Д. Эрдынеев уг» гэһэн романуудые юм. Гадна бусадшье нууд баһал иимэ онол бүтэһэн байна.

туехэ Октябриин 60 ойн урда тээ үнгэрсаг тухайдаа бодомжолон, Буряадай арадай поэт, М. Горькийн нэрэмжэтэ РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Н. Дамдинов «Мушэтэ харгы» гэһэн сонедуудэй баглаа хэблүүлээ һэн. Мүнөө үеын шатада буряад поэзидэ баглаа сонедэй орёо формо хэрэглэгдэдэг болоходоо, ехэ амжалтын туйлагдаһые гэршэлнэ бшуу. «Саг тухайдаа, өөр тухайдаа» Буряадай арадай поэт Д. Жалсараев, республикын шангай лауреат Ц-Д. Дондокова, поэт А. Бадаев һонин номуудые бэшэһэн байна.

Республикын уран зохёолшод мүнөө үеын хүнүүдэй ажабайдалые, тэдэнэй доторой байдалые, совет обществын хүгжэлтын социальна хубилалтые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэг болоо.

Зохёохы ажалтай интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгэн хүдэлмэри ходо ябуулдаг. Уран зохёолшодтой, уран зураашадтай, композиторнуудтай, артистнартай уулзалгын үедэ, али партийна комитедүүдэй пленумүүд, эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ туйлагдаһан амжалтань тэмдэглэгдэжэ, дутуу дундануудынь заагдажа, бэлиг түгэлдэр гүн гүнзэгы удхатай зохёолнуудые бин болгохо зорилго табигдажа байдаг юм.

Зохёохы ажалтай интеллигенциин хүдэлмэри ябуулха зуураа, КПСС-эй Буряадай обком зохёохы ажалтанай холбоонуудай, искусствын эмхи зургаануудай партийна эхин организациннуудай үүргые онсо тэмдэглэдэг гээшэ. Партийна съездүүдэй шидхэбэринүүдыс, КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые, нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые дүүргэн, КПСС-эй обкомой бюро һүүлэй гурбан жэл соо иимэ тогтоолнуудые баталан абаһан байна гэбэл: «Хүн зонине концертээр хангалгын шанар ба тэрэнине саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмын театрай зохёохы ажалайнгаа тооСоое Москва хотодо үнгэргэлгэ ба коллективтэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд тухай», «Республикын аймагуудта, Улаан-Удэ хотын районуудта литература, искусствын үдэрнүүдые үнгэргэхэ тухай», «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ республикын музейнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» болон бусад. Арад зондоо алба хаахаар уран бэлигтэнние зоригжуулха, коммунис байгуулалтын эдэбхитэй хабаадагша болгохо гээшэ партийна хүтэлбэриин гол зорилго мүн. Тиимэһээ зохёохы ажалтанай коллективэй, уран бэлигтэн бүхэнэй ажабайдалые алишье талаһаань һайн мэдэжэ абаха зорилго табигдадаг.

Улаан-Удын Советскэ районой газар дээрэ зохёохы ажалтаннае нэгэдүүлдэг бухы шахуу эмхи зургаануудай оршодог юм. Тиимэл хадань КПСС-эй Советскэ райком ээлжээтэ нэгэ пленум дээрээ «КПСС-эй XXV съездын шидхэбэриһээ уламжалан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ зохёохы ажалтанай холбоонуудай болон искусствын эмхи зургаануудай партийна организациннуудай оролдоно. БАМ-ай баригдажа эхилэмсээр, Уран зураашадай холбоондо тусхай бүлэг бии болгогдоод, агуу барилгада ходо ошожо байдаг. Харгы барижа байгшадтай хамта байрлажа, уран зураашад харуулан ойлгуулха зүилнүүдые шэмэглэдэг, нүүдэл выставкэ эмхидхэдэг, һайн дуранай зураашадта туһаламжа үзүүлдэг. Тэндэ бусахадаа, БАМ-ай түрүүшын барилгашад тухай хожомойнгоо томо бүтээлнүүдэй этюдүүдые асардаг. Илангаяа 1974—75 онуудта Уран зураашадай холбоонойзүгһөө БАМ-ай барилгын участогуудта 30 гаран бүлэг ошоһон байна. Тэрэнэйнь дүн боложо, «Буряадай уран зураашад БАМ-ай барилгашад тухай» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ һэн.

ЖОЦА НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй академическэ драмын театрай коллективэй зохёохы ажалтай интеллигенциин үүргые дээшэлүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ юм.

Тиихэдэ партийна организациин зорилгонууд», «Нэгэдэхи кварталай үедэ репертуарна түсэбэй үргэлтын ябаса тухай», «Үнгэрһэн сезоной дүнгүүд болон гастрольнуудта бэлдхэл» гэхэ мэтын болон бусад олон асуудалнууд партийна суглаанай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдадаг. 19 коммунисттай тус партийна организаци хадаа зохёохы ёһоор бодомжолдог. коллективэй үзэл сурталай-политическэ хүтэлбэрилэгшэд боложо шадаһан, КПСС-эй XXV съездын шидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ артистнарые элсүүлжэ байдаг гэжэ мэдэрхээр.

СПЕРО болон баледэй театрай коллективэй ажал ябуулгые гүнзэгыгөөр шэнжэлхын тула, ёһотой туһаламжа үзүүлхэ зорилгтойгоор КПСС-эй обкомой бюро «Ленинэй орденто Буряадай гүрэнэй оперо болон баледэй театрай хүдэлмэрине һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал хаража үзэһэн байна. Бюрогой заседани бэлдэлгын үедэ театрай бухы хүдэлмэри шэнжэлэгдэһэн, уран һайханай хүтэлбэриндэ, администрациин, партийна, профсоюзай болон комсомолой организациннуудай ажал ябуулгада бии байһан горитойхон дутагдалнууд эллүүлэгдэһэн байна. Кадрнууд тушаа алдуу гаргагдадаг байһан байгаа. Арбан жэлэй туршада ахамад 7 режиссер, ахамад 8 дирижер һэлгэгдэнэн, оркестр, балет, хоор хүсэд бүрндүүлэгдээгүй байгаа.

КПСС-эй обкомой бюро эдэ мэтын дутуу дунданууые заагаад, үзэл сурталай-политическэ һуралсал коллектив дотор шанар муутайгаар ябуулгадана гэжэ тэмдэглээ һэн. Театрай материально-техническэ үндэһэ һуурние бэхижүүлхэ тухай, мүн бусад хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа һэн.

Тэрэ тогтоолой абтаһаар хоёр жэл үлүүтэй боложо байна. Тэрэниие бэелүүдхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. РСФСР-эй арадай артист, доцент С. Д. Будажапов ахамад режиссёроор, РСФСР-эй искусствын гаһьяата ажал ябуулагша И. О. Айзикович ахамад дирижёроор, РСФСР-эй арадай артист, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат П. Т. Абашеев ахамад балетмейстерээр, Ленинградай консерватори дүүргэгэһэн Б. А. Ким ахамад хормейстерээр томилогдонхой. 60 гаран дуушад, хүгжэмшэд, хоорой болон балетрай коммунистнууд эмхидхэлэй, зохёохы шанартай схэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм. Партийна суглаануудайнь, партбюрогой заседаниин протоколнуудые харахада, коммунистнууд репертуарна түсэбүүдээ бүрилдүүлхэ хэрэгтэ ехэ харюусалгатайгаар, гуримтайгаар хандадаг гэжэ элирнэ.

Театр горитойхон амжалтануудые туйлаа. Тэрэ амжалтануудынь коммунистнуудайнь, бухы коллективэйнь габьяа болоно. Бодото дээрээ нэгэшье асуудал коммунистнуудай нюдэнһөө алдагдадаггүй. Театральна сезоной үедэ тэдэнэр хэдэн арбаад (багашье, ехэшье) асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. «Театрай репертуарна түсэб болон партийна организациин үүргые дээшэлүүлхэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ юм.

Жэшээнь, К. Балковай «Хизаар» гэжэ романай зүбшэн хэлсэлгэ ехэ һайнаар үнгэрөө һэн. Коммунист Балков нүхэдэй хэлэһэн шүүмжэлэлдэ, ажаглалтануудта анхаралтайгаар хандажа, романаа һайса заһаа бэлэй. Мүнөө БАМ тухай темэ дээрэ амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай. 1974 ондо хамагһаа түрүүн түмэр замай баригдажа байһан газарта удаан болзороор командировкодо тэрэ гараа һэн. Тиигэжэ БАМ тухай очеркнууд, «Мүльһэн харгы» гэһэн повесть бэшэгдээ һэн.

УРАН ЗУРААШАДАЙ холбооной коммунистнууд суглаан дээрээ, партбюрогой заседани дээрэ олон һонин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. Республиканска, зональна, бүхэросин болон бүхэсоюзна выставкэнүүдтэ бэлдэхэ, хабаадаха хэрэгтэ коммунистнууд ехэ харюусалгатайгаар хандадаг зантай. Тиихэдэ «Совет Алас-Дурна» гэһэн выставкэдэ Буряадай 43 уран зураашадай бүтээлнүүд табигдаа һэн. Урда тээнь нимэ олон уран зураашад выставкэнүүдтэ хабаададаггүй байгаа. Харагшад болон шүүмжэлэгшэд РСФСР-эй гаһьяата уран зураашадай—Д.-Н. Дугаровай, А. Сахаровскаягай, А. Казанскийн мүнөө үеын темээр зураһан зурагуудые һайнаар сэгнээ һэн.

Уран бирэтэнэй ажалда коллективүүдтэй холбоо барисаа байгуулгые жэл бүри үргэдхэхэ гэжэ республикын Уран зураашадай холбооной партийна организаци оролдоно. БАМ-ай баригдажа эхилэмсээр, Уран зураашадай холбоондо тусхай бүлэг бии болгогдоод, агуу барилгада ходо ошожо байдаг. Харгы барижа байгшадтай хамта байрлажа, уран зураашад харуулан ойлгуулха зүилнүүдые шэмэглэдэг, нүүдэл выставкэ эмхидхэдэг, һайн дуранай зураашадта туһаламжа үзүүлдэг. Тэндэ бусахадаа, БАМ-ай түрүүшын барилгашад тухай хожомойнгоо томо бүтээлнүүдэй этюдүүдые асардаг. Илангаяа 1974—75 онуудта Уран зураашадай холбооной зүгһөө БАМ-ай барилгын участогуудта 30 гаран бүлэг ошоһон байна. Тэрэнэйнь дүн боложо, «Буряадай уран зураашад БАМ-ай барилгашад тухай» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ һэн.

ЖОЦА НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй академическэ драмын театрай коллективэй зохёохы ажалтай интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгэн хүдэлмэри ходо ябуулдаг. Уран зохёолшодтой, уран зураашадтай, композиторнуудтай, артистнартай уулзалгын үедэ, али партийна комитедүүдэй пленумүүд, эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ туйлагдаһан амжалтань тэмдэглэгдэжэ, дутуу дунданууды заагдажа, бэлиг түгэлдэр гүн гүнзэгы удхатай зохёолнуудые бин болгохо зорилго табигдажа байдаг юм.

Зохёохы ажалтай интеллигенциин хүдэлмэри ябуулха зуураа, КПСС-эй Буряадай обком зохёохы ажалтанай холбоонуудай, искусствын эмхи зургаануудай партийна эхин организациннуудай үүргые онсо тэмдэглэдэг гээшэ. Партийна съездүүдэй шидхэбэринүүдыс, КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые, нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые дүүргэн, КПСС-эй обкомой бюро һүүлэй гурбан жэл соо иимэ тогтоолнуудые баталан абаһан байна гэбэл: «Хүн зонине концертээр хангалгын шанар ба тэрэнине саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмын театрай зохёохы ажалайнгаа тооСоое Москва хотодо үнгэргэлгэ ба коллективтэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд тухай», «Республикын аймагуудта, Улаан-Удэ хотын районуудта литература, искусствын үдэрнүүдые үнгэргэхэ тухай», «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ республикын музейнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» болон бусад. Арад зондоо алба хаахаар уран бэлигтэнние зоригжуулха, коммунис байгуулалтын эдэбхитэй хабаадагша болгохо гээшэ партийна хүтэлбэриин гол зорилго мүн. Тиимэһээ зохёохы ажалтанай коллективэй, уран бэлигтэн бүхэнэй ажабайдалые алишье талаһаань һайн мэдэжэ абаха зорилго табигдадаг.

Улаан-Удын Советскэ районой газар дээрэ зохёохы ажалтаннае нэгэдүүлдэг бухы шахуу эмхи зургаануудай оршодог юм. Тиимэл хадань КПСС-эй Советскэ райком ээлжээтэ нэгэ пленум дээрээ «КПСС-эй XXV съездын шидхэбэриһээ уламжалан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ зохёохы ажалтанай холбоонуудай болон искусствын эмхи зургаануудай партийна организациннуудай оролдоно. БАМ-ай баригдажа эхилэмсээр, Уран зураашадай холбоондо тусхай бүлэг бии болгогдоод, агуу барилгада ходо ошожо байдаг. Харгы барижа байгшадтай хамта байрлажа, уран зураашад харуулан ойлгуулха зүилнүүдые шэмэглэдэг, нүүдэл выставкэ эмхидхэдэг, һайн дуранай зураашадта туһаламжа үзүүлдэг. Тэндэ бусахадаа, БАМ-ай түрүүшын барилгашад тухай хожомойнгоо томо бүтээлнүүдэй этюдүүдые асардаг. Илангаяа 1974—75 онуудта Уран зураашадай холбооной зүгһөө БАМ-ай барилгын участогуудта 30 гаран бүлэг ошоһон байна. Тэрэнэйнь дүн боложо, «Буряадай уран зураашад БАМ-ай барилгашад тухай» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ һэн.

ЖОЦА НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй академическэ драмын

ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ БА ЗОХЁОХЫ АЖАЛ

ГЭБЭШЬЕ Буряадай партийна организаци зохёохы ажалтай интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгэн хүдэлмэри ходо ябуулдаг. Уран зохёолшодтой, уран зураашадтай, композиторнуудтай, артистнартай уулзалгын үедэ, али партийна комитедүүдэй пленумүүд, эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ туйлагдаһан амжалтань тэмдэглэгдэжэ, дутуу дунданууды заагдажа, бэлиг түгэлдэр гүн гүнзэгы удхатай зохёолнуудые бин болгохо зорилго табигдажа байдаг юм.

Зохёохы ажалтай интеллигенциин хүдэлмэри ябуулха зуураа, КПСС-эй Буряадай обком зохёохы ажалтанай холбоонуудай, искусствын эмхи зургаануудай партийна эхин организациннуудай үүргые онсо тэмдэглэдэг гээшэ. Партийна съездүүдэй шидхэбэринүүдыс, КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые, нүхэр Л. И. Брежневэй заабаринуудые дүүргэн, КПСС-эй обкомой бюро һүүлэй гурбан жэл соо иимэ тогтоолнуудые баталан абаһан байна гэбэл: «Хүн зонине концертээр хангалгын шанар ба тэрэнине саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмын театрай зохёохы ажалайнгаа тооСоое Москва хотодо үнгэргэлгэ ба коллективтэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүд тухай», «Республикын аймагуудта, Улаан-Удэ хотын районуудта литература, искусствын үдэрнүүдые үнгэргэхэ тухай», «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ республикын музейнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» болон бусад. Арад зондоо алба хаахаар уран бэлигтэнние зоригжуулха, коммунис байгуулалтын эдэбхитэй хабаадагша болгохо гээшэ партийна хүтэлбэриин гол зорилго мүн. Тиимэһээ зохёохы ажалтанай коллективэй, уран бэлигтэн бүхэнэй ажабайдалые алишье талаһаань һайн мэдэжэ абаха зорилго табигдадаг.

Улаан-Удын Советскэ районой газар дээрэ зохёохы ажалтаннае нэгэдүүлдэг бухы шахуу эмхи зургаануудай оршодог юм. Тиимэл хадань КПСС-эй Советскэ райком ээлжээтэ нэгэ пленум дээрээ «КПСС-эй XXV съездын шидхэбэриһээ уламжалан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ зохёохы ажалтанай холбоонуудай болон искусствын эмхи зургаануудай партийна организациннуудай оролдоно. БАМ-ай баригдажа эхилэмсээр, Уран зураашадай холбоондо тусхай бүлэг бии болгогдоод, агуу барилгада ходо ошожо байдаг. Харгы барижа байгшадтай хамта байрлажа, уран зураашад харуулан ойлгуулха зүилнүүдые шэмэглэдэг, нүүдэл выставкэ эмхидхэдэг, һайн дуранай зураашадта туһаламжа үзүүлдэг. Тэндэ бусахадаа, БАМ-ай түрүүшын барилгашад тухай хожомойнгоо томо бүтээлнүүдэй этюдүүдые асардаг. Илангаяа 1974—75 онуудта Уран зураашадай холбооной зүгһөө БАМ-ай барилгын участогуудта 30 гаран бүлэг ошоһон байна. Тэрэнэйнь дүн боложо, «Буряадай уран зураашад БАМ-ай барилгашад тухай» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ һэн.

ЖОЦА НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй академическэ драмын театрай коллективэй зохёохы ажалтай интеллигенциин дунда хүмүүжүүлгэн хүдэлмэри ходо ябуулдаг. Уран зохёолшодтой, уран зураашадтай, композиторнуудтай, артистнартай уулзалгын үедэ, али партийна комитедүүдэй пленумүүд, эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ туйлагдаһан амжалтань тэмдэглэгдэжэ, дутуу дунданууды заагдажа, бэлиг түгэлдэр гүн гүнзэгы удхатай зохёолнуудые бин болгохо зорилго табигдажа байдаг юм. Тэдэнэй шидхэасуудал олоншье, ехэ Коллектив доторой зоне ажалай ёнотой эрхэ бии болгохо, залуу уудые хүмүүжүүлхэ, ны ажалтай интеллине нинтын ажабайдалдэбхитэйгээр хабаадуулэдэнэй үзэл сурталайтическэ талаар ургаха бодомжолхо гэхэ мэхүдэлмэрн угаа ехэ

Буряадай Уран зохёолшололбоондо тоосооте һунпартийна суглаанай одо, элидхэл зүбшэн лгэдэ хабаадан, уран шо М. Н. Степанов э хэлээ һэн:

Республикын партийна ацзацинин зүгһөө манай ыэридэ тон ехэ, нүхэр й анхарал хандуулагуран зохёолшодой эрилтэ ехэтэй, аха хани харилсаан байжэ тэмдэглэхэ дуран э. Энэ хадаа тон схэ шанартай юм.

Буряадай литературада ай үедэ бии болоһон зохёолнууд соо мабществын бухы һайн гурим заншал бага һуурияа олонхой. Үе нгаа хүнүүдэй ажабайажалые дүүрэнээр, ыгөөр шэнжэлхэ гэжэ уран зохёолшод эрмэлХэдэн жэлэй урда ран зохёолшо Барадий нов Ташир һуурин Социалис Ажалай Ж. Б. Ванкеевэй хурилдэг колхозые шэнон байна. Тэрэнэйнь «Баян зүрхэн» гэжэ бэшэгдээ.

эн дахин ерээдүйнгөө нуудтай уулзажа шэнэйнгээ ашаар прогд Ц. Жимбиев «Ураг В. Сергеев «Үүлэнэй и һара», Д. Эрдынеев уг» гэһэн романуудые юм. Гадна бусадшье нууд баһал иимэ онол бүтэһэн байна.

туехэ Октябриин 60 ойн урда тээ үнгэрсаг тухайдаа бодомжолон, Буряадай арадай поэт, М. Горькийн нэрэмжэтэ РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Н. Дамдинов «Мушэтэ харгы» гэһэн сонедуудэй баглаа хэблүүлээ һэн. Мүнөө үеын шатада буряад поэзидэ баглаа сонедэй орёо формо хэрэглэгдэдэг болоходоо, ехэ амжалтын туйлагдаһые гэршэлнэ бшуу. «Саг тухайдаа, өөр тухайдаа» Буряадай арадай поэт Д. Жалсараев, республикын шангай лауреат Ц-Д. Дондокова, поэт А. Бадаев һонин номуудые бэшэһэн байна.

Республикын уран зохёолшод мүнөө үеын хүнүүдэй ажабайдалые, тэдэнэй доторой байдалые, совет обществын хүгжэлтын социальна хубилалтые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэг болоо.

ИТАЛИ: ДЕМОКРАТИИН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

«Морогой алуулһан ушарһаа уламжалһан бэрхэшээлтэ байдалай үедэ манай ороной үргэн ниитэ арад зон республикадаа, тэрэнэй гүрэнэй зургаануудта үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин харуулжа, тэдэниие дотоодын ба гадаадын хархис хүсэнүүдэй хорото ябуулганууда- һаа аршалан хамгаалхаар, демократиин замаар саашадаа урагшаа дабшахаар бэлэн байһанаа харуулба». Иимэ тобшолол Италиин Коммунис партийн генеральна секретарь Энрико Берлингуэр һүүлэй хоёр һарын үйлэ хэрэгүүдэй һүүлээр хэнэн байна.

Христианско-демократическа партийн национальна советэй түрүүлэгшые алаһанай һүүлээр хэдэхэн хоноод байхада, Италида муниципальна ба провинциальна советүүдтэ гүйсэд бэшэ һунгалтануудыг үнгэргэгдөө. Христиан демократуудтай, республиканецуудтай, социал-демократуудтай ба социалистнуудтай хамта, мүн коммунистнуудые оруулалсан, А. Морогой өөрынь үүсхэл ороддолгоор энэ жэлэй хабар байгуулагдаһан парламентска олонхидой партинуудай түлөө хамта дээрээ һунгагшадай 90,6 процент дуугаа үгэнэн байна

Үшөө хоёр хоногой үнгэрөөд байхада, парламентын олонхидой энэ оулэгтэ түшэглэдэг Дж. Андреоттиин правительство гансахан христианско-демократическа партийн гэшүүдһээ бүридэһэншье һаа, гүрэнэйнгөө хуули гаргадаг дээдэ зургаанай этигэл найдабарида хүртэбэ. Баруунай тала баримталдаг партинуудай (нэн түрүүн шэнэ түхэлэй фашистнууд) парламентаринуудай хархис ябуулганууда- тэмсэл хэхэ тухай декредые зүбшэн хэлсэлгэ хойшо татаха һэдэлгэ гаргаһан ушарһаа министрнүүдэй Советдэй түрүүлэгшэ өөрөө правительствада найдабари тухай асуудал табиһан гээшэ.

Италиин Коммунис партийн депутадуудай палатын бүлэгэй түрүүлэгшэ А. Натта гэгшэ парламент дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, коммунистнууд правительствада найдабариин түлөө дуугаа үгөөд байхадаа, гансахан демократическа партинуудай хоорондо харилсаа холбоо үргэдэхэ тухай хэлсээ бэхижүүлхые эрмэлзэнэ бэшэ, харин орон дотор бэрхэшээлтэ байдалай үргэлжэлжэ байһан ушарһаа шухала хубилалтын хэрэгтэй болоһон тушаа онсо тэмдэглээ.

Хархис ябуулганууда- ургэдэжэ байһанһаа эхи захатай бэрхэшээлтэ асуудалнууд Италиин политическэ бухы ажабайдалай гол анхаралда байһан зандаа. Ороной дотоодын хэрэгүүдэй министр Ф. Коссигын отставкада гараһан тушаа хэблэлдэ мэдээсэгдэбэ. Тэрэ хадаа хархисуудай гэмтэ ябуулганууды элирүүлэн барижа, А. Морогой ами наһа абаржа шадаагүй полиции ба карабинернүүдэй шадабаригүй нозог ябуулгын түлөө харюусалга бэе дээрээ даажа абаһан байна.

Үнгэрһэн неделиин эсэстэ парламентын олонхидой бүлэгтэ ородог бухы партинуудай хүтэлбэрилхы зургаануудай заседани Римдэ болобо. А. Морогой алуулһанай һүүлээр дахин толгойгоо үргэрһэн христианско-демократическа партийн баруунай тала баримталагшадай удамаршад саашадаа коммунистнуудай холбоо барисаатай байха ябадалһаа арсаха баалата партидаа хээд туршаа. Гэбэшье энэ һэдэлгэнь ямаршье аша үрэдэ хүргөөгүй. Коалицида ородог бусад партинуудай хүтэлбэрилэгшэд тухай хэлэхэһээ байха, ХДП-гэй национальна советэй олонхидынь энэ һэдэлгые буруушаан шүүмжэлээ.

Италиин Коммунис парти тушаа хэлэхэ болоо һаа, фашизмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхые уряалһан байна. «Парламентын олонхидой бүлэгэй бодото ажал ябуулга хангажа, тэрэнэй нэгэдэл, арга шадал хуу баран биигэжэ харуулха гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала асуудал болоно; хархис ябуулганууда- эсэргүү тэмсэлэй гол зорилгые, тэрэшэлэн ороной- нгоо экономическа ба социальна олон тоото асуудалнуудые шиидхэхын тула тиимэ юумэ хэхэ шухала» гээд НКП-гэй түбэй орган «Унита» газета заана.

АЮУЛТАЙ ХАРИЛСААН

Яһала томо делегациие толгойлон һаяхан Франци ошоһон Хитадай Гүрэнэй советэй премьерэй орлогшо Гу Му гэгшэ «экономическа ба техническэ талаар хүгжэлтэдэмнай Париж хадаа Пекинэй гол туһаматадай нэгэн болохо» гээд мэдүүлээ.

Хараад үзэхэдэ, географиин ба бусадшье харилсааануудай талаар бэе бэеһээ холо оршодог эдэ хоёр гүрэнүүдэй хоорондоо экономическа ба техническэ харилсаа холбоо тогтооходонь, юрэ бусын гу, али муу юумэнь, юун байхаб? Ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй акт дотор хэлэгдэнэнэй ёһоор, иимэ харилсаануудай хүгжөөгдэжэ байһаниие һайшаахал хэрэгтэй байгаа, теэд нэгэ «юумэнэй» үгы һаа

Мүнөө Хитадай хэдэн делегаци нэгэ доро Баруун Европо ошоод байна. Гу Мугай хүтэлбэри доро ябаһан 20 хүнһөө бүридэһэн бүлэг Франциһаа гадна, үшөө Швейцари, Дани ба ФРГ хүрэхэ зорилготой. Пекинэй үшөө нэгэ делегаци мүнөө Великобританида, ондоо нэгэ делегаци баһа Францида байна. Эдэ түлөөлэгшэд «хоёрые бэшээд — нэгые ухааандаа хадууя» гэһэн ёһо гуримаар хүдэлмэрилнэ. Баруун ороннуудтай экономическа ба техническэ хамжалгада эрмэлзэнэ гээд харахадаа, Пекинэй делегадууд бодото дээрээ нэн түрүүн сэрэгэй талаар харилсаа холбоо байгуулхые оролдоно.

«Вашингтон пост» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Гу Мугай делегаци Франци ошоод байха зуураа, танк буудаха француз «хот» түхэлэй ракетэнүүдые олоор худалдан абаха хэлсээндэ гар табиһан байна. Франциһаа худалдан абтаха болоһон ракетэнүүдые баруун ороннуудһаа буу зэбсэг абалгаар «Пекинэй хэһэн горитойхон хэрэг» гээд газетэ нэрлэнэ. Рейтер агентствын мэдээсэлнүүдэй ёһоор, худалдан абтаха ракетэнүүдэйнь сэн хэдэн миллиард доллар болоно.

Франциин ба бусад ороннуудай демократическа хэблэл Пекинтэй хэгдэжэ байһан сэрэгэй худалдаа наймаае эрид шуу шүүмжэлхэ зуураа. дэлхэйн гурбадахи дайнай зайлашгүй болохо байһан тухай бухы дэлхэй дээрэ гансааран лэ соносходог, хамаг экономикоёо сэрэгэй журамда оруулжа байһан, өөрынгөө «гол дайсанаар» Советскэ Союзые ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад ороннуудые нэрлэдэг гансахан гүрэндэ мүнөө үеын буу зэбсэг худалдагдажа байна гээд һануулна.

Баруун ороннуудай хархис хүсэнүүд нимэ урма баяртайгаар, бэлэхэнээр Хитадтай аюулта энэ холбоо ямаршье аргаар үргэдхэхын түлөө оролдоно. Баруун Европын политическэ комитет (ЗЕС) һаяхан Парижда ээлжээтэ заседаниия үнгэргэхэдөө «индустриальна техникын» талаар Пекиндэ туһалха гэһэн дурадхал гэшүүн-ороннуудтаа үгэһэн байна. Ондоогоор хэлэбэл, баруун ороннуудаар ябажа байһан маоистнууд нэн түрүүн буу зэбсэг ехээр гаргалгаар һонирхоно ха юм.

Ямаршье хорото ябуулга хэхээр бэлэн байһан маоистнуудта зорюута дүтэлжэ, Пекинтэй сэрэгэй талаар холбоо барисаа байгуулагшад хадаа Европын ба бусад түбинүүдэй эб найрамдалда дуратай арадуудай хүсэл эрмэлзэлые тооногүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

ЗАИР: НАТО-гай ХАМААРАЛГА

Африкын Заир гэдэг гүрэндэ һүүлэй үдэрнүүдэй үедэ шуураата үйлэ хэрэгүүд болобо. Шаоа гэдэг провинциде (урдын Катанга) Конгын национальна сүлөөрэлгын Фронтын (ФНОК) отрядууд ба Заирай армийн частьнуудай хоорондо шангаа тулалдаан эхилэнхэй. Энэ ушар хадаа Шабада хэгдэһэн правительствада эсэргүү түрүүшын ябуулга бэшэ. Иимэ ябуулганууда- эгээл ехэнь нёдондо жэлэй хабар болоһон байгаа. Бүгэдэндэ мэдээжэ болоһоной ёһоор, тиихэдэ Франциин сэрэгэй-транспортна самолёдуудаар Заир асарагдаһан Мароккын экспедиционно корпусой хэдэн мянган солдадай хүсөөр тэрэ буһалгаан дарагдаһан гээшэ.

Заирта боложо байһан иимэ ябуулганууда- шалтагаан дотоодын хэрэгүүдтэ хабаатай. Хэблэлдэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, хамаг шалтагааниинь ороной- социальна ба политическэ орёо бэрхэшээлтэ байдалһаа эхи захатай. Экономиконь эмхи гуримаа алдаһан, хүн зонине мушхэлгэ мүрдэлгэ, эдилгэ абалга үргэдэһэн байна. Улаасхоорондын валютна фондын мэдээнэй ёһоор, Заирай харинин гүрэнүүдтэ түлэхэ үри шэрэнь хоёр миллиардһаа дээшэ доллар болонхой, үнгэрһэн жэлдэ гүрэнэйнь бюджедэй хэмһээ үлүү гаргаша 340 миллион долларто хүрөө. Нэгэ хүнэй жэл соо дунда зэргээр олодог дунда зэргын олзо доход 100 долларһоо дээшэ гаранагүй. Орон доторнь валютын үнэ сэнгэй унаага түргөөр үргэдэнэ, хүдэлмэригүй хүнүүдэй тоо улам олошорһоор. Һүүлэй һаранууда- олон хүнэй хабаадалгатай ехэ забастовконууд, хүлгөөнүүд боложо, засагай захиралтаар гам хайрагүйгөөр дарагдана.

Иимэ юумэнэй боложо байхада Заирта харинин капиталай эзэд дуран соогоо байна. Англиин «Файнэншл таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Заирай засагаархид орон нютагтань капиталаа гарган асархыень харинин монополинуудые уряална, тэдэндэ таатай зохид эрхэ байдал олгохоор найдууяна. Энэ ороной байгаалиннь айхабтар ехэ баялигые, тусхайлан хэлэбэл, зэд, кобальт, ураан гэхэ мэтые ашаглалгаяа үргэлжэлүүлхые баруун ороннуудбухы аргаар оролдоно гээд Франциин «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ. Заир Африка түбинин дунда оршодог тула стратегическэ плацдарм болоно. Империалистнууд географическа энэ байдалыень хэрэглэн, Африкада өөл

ЭРХИМ АМЖАЛТА ХҮЛЕЭГДЭНЭ

Республикын физкультура, спортын коллективүүд байгша ондо 260 мянган спортсменние бэлдэхэ үялга абаба. Жэлэй дүүрэтэр ГТО-гой 85 мянган значкисттай, 1000-наа дээшэ 1-дэхи разряднигтай, мастерта кандидадтай болохо, СССР-эй спортын 25 мастертай, тэрэ тоодо уласхоорондын классай хоёр мастертай, 1980 ондо Москвада болохо Олимпиин наадандa хабаадаха гурбан кандидадтай болохо зорилго урдаа табина. Энээнhээ гадна, спортын hайн талмай, стадионуудые түхеержэ, олон хүниие спортдо хабаадуулха гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулга Улаан-Удэ хотодо hаяхан боложо үнгэрhэн физкультура, спортын хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдэй зүблөөн хараалhан байна.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй эмхидхэhэн физкультура, спортын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ республикын хүдөө нютагуудhаа спортын бүлгэмүүдэй эдэбхитэд, түлөөлэгшэд -хабаадаба. Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын орлогшо **С. В. Ангаанов** «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, республика дотор физкультура, спортын хүдэлмэрние улам саашань hайжаруулха тухай» гэhэн элидхэл хэбэ.

Манай республика байгуулагдаhаар 55 жэлэйнгээ ойе байгша ондо тэмдэглэхэнь. Үнгэрөөд байhан энэ үе соо республикын ажалшадай дунда физкультура, спорт хүгжөөлгэ үдэрhөө үдэртэ үргэдэнэ гээд элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Мүнөө республикын 248 мянган ажалшад физкультура, спортоор бэеэ hорижо, махабадаа hайжаруулна. Тиихэдэ тэдэнэй мэдэлдэ 13 стадион, 309 спортын залнууд болон элдэб янзын талмайнууд бии. Республикын колхоз, совхозууд, предприятинуудта физкультурын 700-гаад коллектив байгуулагдаhан байна. Илангаяа 1977 ондо физкультурын хүдэлмэри нютаг бүхэндэ эмхитэй hайнаар ябуулагдаа гэжэ элидхэл дотор хэлэгдэбэ.

1972 онhоо хойшо ГТО-гой шэнэ комплекс тушаалгаар эхилhэн хэмжээ ябуулгада партийна, советскэ, профсоюзна болон ажахын хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Мүнөө үргэн Буряад ороонймнай 81.269 хүн ГТО-гой значогуудтай болоо. Тиин ГТО-гой нормо тушаалгаар манай республика РСФСР-эй 73 область, хизаар, автономито республикануудай дунда хорин долоодохи hуури эзэлнэ. ГТО-гой нормо тушаалгаар спортын комитедэй ВЛКСМ-эй обком, «Буряадай залуушуул» газетэтэй суг эмхидхэгдэhэн хэмжээ ябуулгань hайшаалтай.

ГТО-гой нормо тушаалгаар республика дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Сэлэнгын, Зэдын, Загарайн аймагууд түрүү hуринуудые эзэлнэ. Спортын бүлгэмүүдэй дундаhаа «Локомотив», «Урожай», «Труд» бүлгэмэй коллектив эрхимлэhэн байба. Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн эдэ коллективүүдтэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй, облпрофсоветэй дамжуулгын Улаан тугууд барюулагданхай.

Гэхэтэй хамта ГТО-гой нормо тушаалгаар ябуулагдадаг хүдэлмэри зарим эмхи зургаануудта, дээдэ hургуулинуудта hанаhанда хүрэмөөр үнгэргэгдэнэгүй: хүдөө ажахын институдта, республикын hургуулинуудта энэ хүдэлмэри аали нобшоор ябуулагдана гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд зүб тэмдэглэбэ.

Республикын аймагуудай дундаhаа Кабанскын, Зэдын, Хойто-Байгалай аймагуудай спортын бүлгэмүүд арад зоной дунда физкультура, спорт хүгжөөхэ хэрэгтэ hаналаа ехээр хандуулдаг болоо. Тиин Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз, Кабанскын шубуунай фабрика, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны», Бэшүүрэй «Победа», Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» кольхозууд ажалшадай дунда спорт хүгжөөхэ таалаар дэлгэрhэн мүрысөөндэ ажахынуудай дундаhаа шалгаржа гаранхай.

Мүнөө республикын ажалшад спортын 30 зүйлөөр hорёо, мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ, олон спортсмен өөhэд өөhэдынгөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлнэ. Үнгэрөөд байhан үе соо 116 хүн СССР-эй спортын, уласхоорондын классай мастерай нэрэ зэргэтэй болоhон байна. Тэдэнэй 50 гараниинь СССР-эй, РСФСР-эй болон Түбэй советүүдэй суглуулагдамал командын гэшүүд болонхой. 1977 ондо республика доторнай уласхоорондын классай спортын үшөө нэгэ мастер нэмэбэ. Энэмнай технологическа институдай студент Павел Пегов болоно.

Республикын спортын комитет жэл бүри 70—80 мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ, тэрээндээ арба мянганhаа дээшэ спортсменүүдые хабаадуулна. Энэнь яhала hайн гээшэ. Республикын суглуулагдамал командын 500-наа дээшэ гэшүүд РСФСР-эй зонын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, эрхим дүн харуулдаг болоhониинь hайшаалтай. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума хүдэржэжэ, дүршэлтэй боложо ябаhан спортсменүүд урган гаража эхилээ. Жэшээнь, уласхоорондын классай спортын мастер Олег Алексеев, спортын мастернууд Геннадий Манжуев, Бато Дашинамжилов, Аюр Цырендоржиев, Гармажаб Цыренов, Вячеслав Махраев, Илья Гармаев гэгшэд хаанашье ябахадаа, Буряад ороноо суурхуулдаг болоо. Манай республикада дүрэ буляалдалгын барилдаанай хүгжэн ургажа байhые хараадаа абаhан. СССР-эй Спорткомитет СССР-эй үгрэнэй тренерэй тушаал республикада бии болгонхой. Энэ хүндэтэ тушаалда СССР-эй спортын габьяата мастер К. С. Олзоев дэбжүүлэгдэнхэй гээд элидхэлшэ мэдээсэбэ.

Hүүлэй үедэ hур харбалгада олон хүн хабаададаг болонхой. Мүнөө энэ зүйлөөр 1.393 хүн бэеэ hорино, мүрысөөнүүдтэ хабаадана. Тэдэнэй 40-ниинь СССР-эй спортын мастер, 43-ниинь мастерта кандидат болонхой. Хоёрхон жэлэй туршада уласхоорондын классай спортын хоёр, спортын 17 мастертай болонхойбди. Эндэ эрхим тренернүүд—РСФСР-эй габьята тренер Д. Д. Дансаранов («Труд»), Буряадай АССР-эй соёлой габьята хүдэлмэрилэгшэ Д. Р. Эрдынеев (Баргажан), В. И. Игумнов («Спартак»), Ц. Будаев («Динамо») гэгшэд спортсменүүдэй дунда эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын болон hорилгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Эндэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй декан, Буряадай АССР-эй соёлой габьята хүдэлмэрилэгшэ Б. Д. Сандановай хүтэлбэрилхы үүргэ, габьяань ехэ юм. Мүн бокс, хүнгэн атлетикэ болон спортын үбэлэй зүйлнүүдээр hайн амжалта туйлагданхай. Тиинбэшье зарим аймаг, спортын бүлгэмүүдэй хүтэлбэрилэгшэд спортын хүдэлмэри эрхилхэ, эмхидхэхэ нангин уялгануудтаа хайша хэрэгээр хандана. Жэшээнь, байгша ондо үнгэргэгдэhэн үбэлэй спартакиадада «Урожай», «Динамо», «Ажалай резервнүүдэй» бүлгэмүүд, Захааминай, Зэдын, Яруунын, Бэшүүрэй, Баргажанай, Хурамхаанай, Баунтын аймагууд хабаадалсаагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ.

Спортын зүйлнүүдээр үнгэргэдэг зарим мүрысөөнүүд эмхи гуримгүйгөөр, бэлэдхэл муутайгаар үнгэргэгдэнэ. Эдиршүүлэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри hаhанда хүрэнэгүй гэжэ үгэ хэлэhэн **Н. И. Гуров** (Кабанск), республикын хүнгэн атлетикын тренер **В. Домнин**, БАМ-дахи түбэй участогай дорпрофсожой түрүүлэгшэ **А. Исаков** болон бусад тон зүб тэмдэглэhэн байна.

— Манай ажал хүдэлмэридэ үзэгдэдэг дутуу дунданууд тушаа элидхэл дотор тон зүб тэмдэглэгдэбэ. Хэнэйшье мэдэhээр, табяад онуудай үеэр боксоор hорилго, мүрысөө үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэхэн hаад тойбо татагдадаг байгаа гээшэ. Тиихэ үедэ боксын [illegible] дэлгэрүүлхэ дуратай [illegible] Совенников, Кравцов, [illegible]чиков гэгшэдэй hурган [illegible] мүүжүүлhэн боксернүүд [illegible] команда Россин Федер[illegible] дотор түрүү hуури эзэ[illegible] гээрээ мэдээжэ болоhон [illegible]гаа. Харин мүнөө... 55 [illegible]на тренер тоологдоно. Т[illegible]нэй дундаhаа Бабудорж[illegible] Банзаракцаев, Цыбе[illegible] Шойнполов, Лудуков [illegible] шэд шадамар бэрхэ бо[illegible]нуудые хүмүүжүүлэн [illegible]дагаараа олоной дунда [illegible] дээжэ болоhоор үн[illegible] Зүгөөр hайн бэлэдхэ[illegible] спортсменүүдые бэлд[illegible] эдэнэрэй хажуугаар, ө[illegible]гөө ажал хэрэттэ ёhо т[illegible]сэ хандадаг тренер[illegible] үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Э[illegible]hээ уламжалан тэдэнэй [illegible] мүүжүүлhэн спортсме[illegible] амжалта туйланагүй. [illegible]тагааниинь юуб гэхэдэ, [illegible]шүүл болон залуушуу[illegible] тренернүүдээр бэлэдхэл [illegible]тай мэргэжэлтэд дэб[illegible]лэгдэнэ, — гэжэ Буря[illegible] АССР-эй габьята тр[illegible] **А. А. Атарханов** шүүм[illegible]hэн байна.

Дээрэ хэлсэгдэhэн [illegible]далаар тодорхой тогтоо[illegible]талан абтажа байгша [illegible] республикын спортсмен[illegible] дунда ямар хүдэлмэри [illegible] мүрысөө үнгэргэхэ [illegible] тухай социалис мүрысө[illegible] уялга батадагдан абтаб[illegible]

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой капитальна барилгын таhагай хүдэлмэришэд соцгородогоо болбосон түхэлтэй болгохо талаар горитойхон хүдэлмэри хэжэ байдагаараа республикын ажалшадай дунда мэдээжэ болоhоор үнинэй. Мүнөө уран гартай эдэнэр заводойнгоо хүдэлмэришэдэй байха гоё hайхан байшан гэрнүүдые бодхоожо, жэл бүри ашаглалгада үгэнэ. Мантан томо гэрнүүдэйнь доодо тээнь ажахын-хамhабариин эмхинүүдэй мэдэлдэ үгтэнхэй. Тэдэнэй нэгэндэ мүнөө хотын 84-дэхи аптекэ нээгдээ hэн.

Зураг дээрэ: 1977 ондо Улаан-Удын медицинскэ училищи дүүргэhэн Светлана Ламуева.

В. МУЛЛЕРАИ фото.

Агуу багшын дурасхаалда

В. И. Ленинэй **«Марксын hургаал, үнэн зүб туладаа, илагдашагүй хүсэтэй»** гэhэн үгэнүүдээр Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ нээгдэhэн выставкэ эхилнэ. Тэрэ Карл Марксын түрэhөөр 160 жэлэй ойдо зорюулагданхай.

Тус выставкэ олон бүлэгhөө бүридэнэ. Нэрлэбэл, «Маркс—агууехэ багша ба вождь», «Карл Маркс Фридрих Энгельс хоёрой ажабайдал ба ажал ябуулга», «Маркс ба мүнөөнэй үе саг», «Россидахи түрүүшын марксистнууд» болон бусадшье олон бүлэг бии.

Тэрэнhээ гадна, агуу вождь тухай элдэб hонин ном, монографи элбэгээр эндэ харуулагданхай. Тэдэнэрнь библиотекын хүдэлмэрилэгшэд шэнжэлэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Е. ЖАРКОВА.

АЖАЛЛАhААР ЗАНДАА

Госстрахай органуудта бүхы hаhаяа зорюулhан хүнүүд республика доторнай олоншье бэшэ юм. Харин Вениамин Алексеевич Подставин тэндэ 40 гаран жэл хүдэлмэрилнэ.

Хорёод онуудай эхеэр Буряадай страховой контородо залуухан хүбүүн ерэжэ, «Танда ажаллаха дуратайб. Намда таараха хүдэлмэри байха гү?» — гэжэ асууhан юм. Хүбүүнэй гуйлтада арсаханьшье бэрхэ байгаа—хүдэлхэ дуратай хүнние гомдохоожо болохо аал.

Даалгагдаhан ажалдаа харюусалга ехэтэй, хүн зоноор үгэзэ ойлголсожо шадаха, хэhэн юумэсэ жэншэдгүй hайнаар бүтээдэг хүдэлмэрилэгшэ байhан туладаа нухэр В. А. Подставин Госстрахай Боохоной аймагай агентствын хүталбэрилэгшөөр эльгээгдэhэн байна

Госстрахай хүдэлмэрийн али тухай орёо нэбшые. шухалыень тиихэдэл тэрэ ойлгоhон юм. Гансал страховой түлбэри суглуулха бэшэ, харин түймэрэй гү. али малай гарзалhанай, ургаса таряанай гэмэлтэhэнэй гарэа усадхахын түлөө горитой хүдэлмэри ябуулагдадаг hэн.

Тиимэhээ тэрэ юрэнхы эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхын тулада страховой үндэhэ хуули шэнжэлжэ, агрономи, ветеринари, барилга гэхэ мэтые үзэжэ, шудалжа эхилhэн юм.

Ажал хүдэлмэриингөө урагшатай байхада, хүн бүхэн урма зоритой байдаг. Вениамин Алексеевич эгээл нимэ хүнүүдэй тоодо ходол ябадаг hэн. Тэрэнэй хүтэлбэрилжэ эхилhэн Боохондохи агентство түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэнэйнгээ түлөө нэгэнтэ бэшэ түрүү hуури эзэлhэн, шанда хүртэhэн байха юм. «Госстрахай албанда оролдосотойгоор хүдэлhэнэй түлөө» гэжэ бэшээтэй томо портфелеэр түрүүшынхеэ шагнагдаhанаа В. А. Подставин оройшье мартадаггүй. Тэрэнишье ойлгосотой: ажалайнь үрэ дүн харуулhан түрүүшын баяр яахаяа мартагдаха бэлэй даа.

1933 ондо «Госстрахай» управлениин бии болгогдоходо, В. А. Подставин түсэблэдэг экономистаар томилогдобо.

Саг ошожол, он жэлнүүд hубаржал байгаа. Үе сагтаяа хамта Буряад оромнайшье хүгжөө. Фабрика, заводууд ургаа, хүдөө ажахышье хүгжөө. Республикынгаа ажабайдалай хүгжэлтэhөө Госстрахайшье хүдэлмэрилэгшэд гээгдээгүй. Түсэбтэ ажал хүдэлмэриньь урагшатайгаар ябажа эхилээ.

Харин энэ үедэнь дайн байлдаан эхилжэ, эрэшүүл фронтдо мордоо hэн. Госстрахта хүдэлмэрилхэ хүнүүдэй дутажа эхилhэн дээрэhээ дары түргэн мэргэжэлтэдые бэлдэхэ курса эмхидхэгдэhэн байгаа. Олоhон дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулха зуураа, В. А. Подставин өөрөөшье hуралсаа hэн. РСФСР-эй Госстрахай Главна управлениhээ ерэhэн профессор Крешенников залуу мэргэжэлтэ Подставинай хэжэ байhан ажалаа hайн мэдэдэгыень тэмдэглэhэн юм.

Үгрэнэй страховаиин гол шэнжэ шанарынь ямар байха ёhотойб гэхэдэ, тэрэ үйлэдбэри хүдөө ажахы ноёр той аргагүй нягта холбоотой байха зэргэтэй. Энэ талаар Буряадай Госстрахай управлениин начальнигай орлогшо В. А. Подставин горитой хүдэлмэри ябуулдаг hэн.

1953 ондо В. А. Подставин Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. Гүрэн түрымнай шагнал, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота, управлениинь зүгhөө шагнал гэхэ мэтэ нүхэр Подставинние бүришье ехээр урмашуулhан байна. Мүнөө тэрэ амаралтада гарабашье, хүдэлhөөр лэ зандаа.

Железнодорожно районой инспекци тэрээндэ эгээл хүндэ участогуудайнгаа нэгые — 3-дахи автотранспортна предприяти даалгаhан юм. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байhан 600 хүнэй миил 13-ниинь страховаиа ороhон байгаа. Иимэ албанай газарта тэрэ даншье hаа бага тоо. Тиимэhээ предприятиин хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэнь шухала болоhон юм. Тэдэнтэй хөөрэлдэжэ, үгэсэ ойлгосоод, хажуудаа туhалха хүнүүдые олоод, ажалай түсэб табиhанайнь удаа бодото байдалшье хубилаа hэн.

Мүнөө В. А. Подставин 3-дахи ГАП-та наймадахи жэлэй хүдэлжэ байна. Саг соонь ажалшадта hанамжа хэхэдэнь, страхованиин удха шанар тухай хөөрэжэ үгэхэдэнь хүнүүд тэрээндэ дуратай байдаг.

Ажалшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри hайнаар ябуулдагайнгаа ашаар Госстрахай ветеран нүхэр В. А. Подставин мүнөөшье хүрэтэр амжалтатайгаар ажаллаhаар.

В. ПАВЛОВ.

ГЭМТЭД ХЭhЭЭГДЭЭ

РСФСР-эй уголовно-процессуальна кодексын үндэhөөр Ю. Ф. Орловые гэмнэлгын уголовно хэрэгые Московско городской сүүд майн 15—18-да сүүдэй нээмэл заседани дээрэ хаража үзэбэ. Тэрэ РСФСР-эй уголовно кодексын 70-дахи статьягай 1-дэхи хубяар тодорхойлогдодог гэм хэhэн байна.

Московско городской сүүдэй гэшүүн В. Г. Лубенцовагай түрүүлэлгэ доро арадай заседательнууд А. Н. Лебедевэй, Г. Н. Цветковой хабаадалгатайгаар сүүд болобо.

Хэрэг тушаа гүрэнэй гэмнэлгые Москвагай прокуророй орлогшо С. А. Емельянов дэмжээ. Адвокадуудай Московско городской коллегиин гэшүүн Е. С. Шальман гэмтэниие үмөөрhэн байна.

Олон тоото гэршэнэрэй хэлэhэн үгэнүүдые шагнаад, бодото баримтанууд болон экспертизэнүүдэй тодорхойлогонуудые шэнжэлээд, Орлов совет байгуулалтые hуларуулха талаар шэглүүлэгдэhэн, Советскэ Союзда зүрюу харша hүйдхэлтэ ябуулга хэhэн дээрэhээ гэмтэй гэжэ сүүд тогтообо. Хэдэн жэлэй хугасаа соо тэрэ Советскэ Союзда зүрюу харша материалнуудые СССР-эй газар дайда дээгүр ходо дэлгэрүүлэн тараahан байгаа. Орлов гадаадын гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй холбоо тогтоожо, Совет гүрэнэй ба ниитын байгуулалтые доромжолон бузарлаhан хардалга гүрдэлгын шэнжэтэй материалнуудые эдээгээр дамжуулан Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулгануудые хэдэг гадаадын түбүүдтэ эльгээдэг байба.

Хожомынь табан жэлэй болзороор сүлэлгэдэ ябуулагдахаар Орловой эрхые долоон жэлээр хаhаха гэhэн шийдхэбэри сүүд гаргаа.

***

Грузиин ССР-эй уголовно кодексын 71-дэхи статьягай үндэhөөр уголовно харюусалгада хабаадуулагдаhан З. К. Гамсахурдиа болон М. И. Коставын хэрэгээр Тбилисидэ болоhон сүүд майн 19-дэ дүүрэбэ.

Советскэ Союзда зүрюу харша hүйдхэлтэ материалнуудые бэлдэжэ тараaха талаар гэмтэ ябуулга хэhэн ушар баримтанууд тухайдаа Гамсахурдиа болон Костава сүүдэй үедэ хөөрэhэн байна. Советскэ Союзда зүрюугээр дайсан харша хүдэлмэри ябуулдаг гадаадын hүйдхэлтэ түбүүдтэ зорюулагдаhан хардалга гүрдэлгын удхатай документнуудые капиталис оронуудай хүнүүдээр, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдөөр ходо дамжуулдаг hэм гэжэ Гамсахурдиа хэлэбэ. СССР-эй газар дайда дээгүр дэлгэрүүлэн тараахын тула Москвадахи США-гай посольствын нэгэдэхи секретарь Белоусович Советскэ Союзда зүрюу харша материалнуудаар намайе хангагша hэн гэжэ Гамсахурдиа мүн лэ мэдүүлээ.

Хожомынь туд бүридөө хоёр жэлээр сүлэлгэдэ эльгээгдэхээр Гамсахурдиа болон Коставын эрхые гурбан жэлэй болзортойгоор хаhаха гэhэн шийдхэбэри сүүд гаргаба.

Эдэ хэрэгүүд тушаа гаргагдаhан шийдхэбэринүүдые сүүдэй заседаниин залууд соо hууhан олонинтын түлөөлэгшэд hайшаан угтаhан байгаа.

(ТАСС).

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

МОТОЦИКЛИСТНҮҮДЭЙ УРИЛДААН

Республикын ДОСААФ-ай эмхинүүд хирэ хирэ болоод мотоциклаар урилдаа үнгэргэжэ, эрхим спортсменүүдээ тодоруулжа байдаг. Илангаяа Улаан-Удэ, Хяагта хотонуудай, Кабанск тосхоной спортсменүүд бэе бэедээ айлшалалсажа ябаад hорёо, мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ.

Дээрэ дурсагдаhан гурбан команда соohоо Улаан-Удын команда (тренерынь В. А. Богданов) 832 очко абажа, түрүү hуури эзэлээ hэн. Мүрысөөн бүхэнэй үнгэрхэ тума залуу спортсменүүд мэргэжэжэ, өөhэд өөhэдынгөө шадабари дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, мүрысөөндэ хабаадалсаhан технологическа институдай команда 568 очко абажа, гурбадахи hуури эзэлхэдээ дүршэлтэй спортсменүүдэй урдань орожо шадаа. 125 кубическа сантиметр целиндртэй мотоциклаар урилдагшад соohоо технологическа институдай студент, мастерта кандидат Александр Бадмаев түрүү hуури эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Хяагта хотын Наталья Судакова, эдиршүүл соohоо Сергей Полянский гэгшэд эрхимлэhэн байгаа. 350—500 кубическа сантиметр целиндртэй мотоциклаар урилдагшадай дундаhаа Хяагта хотын түлөөлэгшэд Анатолий Каташов, Анатолий Тищенко (спортын мастер), Сэлэнгын автотранспортна предприятиин хүдэлмэри эдиршүүл соohоо 1975 [illegible] Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй че[illegible]он, республикын хэдэн [illegible] чемпион болоhон, ССС[illegible] спортын мастер Ни[illegible] Аракчеев энэ удаа хэнд[illegible] хүсэгдэнгүй, түрүү [illegible] эзэлhэн байгаа.

Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн команда, спор[illegible]нүүдтэ «1978 оной ре[illegible]ликын чемпион» гэhэн [illegible]тэ зүүлгэгдэhэн, үнэт[illegible]лэгүүд барюулагдаhан [illegible] Түрүү hуури эзэлhэн [illegible]сменүүдhээ республ[illegible] суглуулагдамал команд[illegible]ридхэгдэбэ. Эдэнэр [illegible]hарын эхсэр эхилхэ [illegible] түрүү hуури эзэлхын [illegible] үнгэргэгдэхэ мүрысөөнд[illegible]баадаха юм. Зүрхэтэ[illegible]лэй энэ мүрысөөн Эрхүү[illegible]тодо үнгэргэгдэхэ бол[illegible]

В. ДАБА[illegible]

ТОБШОХОНООР

БАРИЛДААН. Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар ВЦСПС-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Салават хотодо боложо байна. «Урожай» бүлгэмэй областной Советэй бэрхэ барилдаашад — СССР-эй спортын мастернууд Б. Дашинамжилов, М. Цыдыпов, Г. Цыренов, Г. Манжуев, В. Вострецов, В. Мархаев гэгшэд энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадажа, республикынгаа нэрэ хүндые хамгаална.

МЭРГЭН БУУДАЛГА. Бүхэроссин хүдөөгэй спортсменүүдэй гурбадахи нааданай тоосоогоор РСФСР-эй түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн Воронеж хотодо боложо дүүрээ. СССР-эй спортын хүндэтэ мастер, Хельсинкидэ болоhон Олимпиадада хабаадагша Петр Николаев эндэ хабаадахадаа, Россин Федерациин чемпион болобо. Тэрэ бүхэроссин хүдөөгэй спортсменүүдэй дунда үнгэргэгдэhэн нэгэдэхи ба хоёрдохи нааданууудта мүн лэ илажа гараhан намтартай. Спортын мастер Майя Мадасон МП-3, МП-5, ПП-2 упражненеэр мэргэлэн буудахадаа, амжалта туйлажа, хоёрдохи hуури эзэлээ. Тиигэжэ П. Николаев, М. Мадасон, Петр Николаевай басаган — Таня гурбан «Урожай» бүлгэмэй түбэй советэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаба.

hУР ХАРБАЛГА. Бүхэроссин хүдөөгэй спортсменүүдэй гурбадахи нааданай тоосоогоор «Урожай» бүлгэмэй түбэй советэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Пятигорск хотодо болобо.

Эндэ Шэтын областиин бэрхэ харбагшад уласхоорондын классай спортын мастернууд Лхамажаб Даширабданова, Мэлс Дабаев гэгшэд илажа гараа. М. Дабаев М-1 упражненеэр харбахадаа, 1287 очко абажа, hаяхан Игорь Вилковэй тогтоohон бүхэсоюзна рекордые үлүүлбэ.

Манай хүдөөгэй мэргэшүүл 38 команда соohоо хоёрдохи hуури эзэлээ. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр спортын мастер Анатолий Гармаев, Вячеслав Гуров, хүдөө ажахын институдай студентка Мария Дондупова гэгшэд «Урожай» бүлгэмэй түбэй советэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаhан байна.

САМБО. «Вечерний Ташкент» газетын шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөн Узбекистанай нинслэл хотодо үнгэргэгдөө[illegible] заншалта мүрысөөндэ [illegible]ной бүхы союзна рес[illegible]кануудай олон хотын [illegible] бэрхэ самбистнууд х[illegible]hан байна. Зонын че[illegible] Улаан-Удын түмэр [illegible] техникумэй hурагша [illegible] Имеев, технологическ[illegible]ститудай тоолон тод[illegible]лолгын түбэй ахалаг[illegible]женер Баяр Аюшеев [illegible] эдэбхитэй hайнаар ба[illegible]жа, харагшадай [illegible] hайшаалда хүртэбэ.

ХҮНГЭН АТЛЕ[illegible] «Трудовые резервы» [illegible]гэмэй хүнгэн атле[illegible] дунда олон зүйлэй [illegible] сөөгөөр түбэй советэй [illegible] hуури эзэлхын түлөө [illegible]сөон Кисловодск [illegible] үнгэргэгдэжэ, Улаан[illegible] индустриально-педагоги[illegible] техникумэй hурагша [illegible] да Виноградова табан [illegible]лөөр 3972 очко абаа[illegible]пион болобо. Тэрэ [illegible] республикаhаа түрүүл[illegible] зүйлөөр .СССР-эй [illegible] мастерай норматив д[illegible] Энэ дүнгынь Бу[illegible] АССР-эй шэнэ рекорд[illegible]но. Н. Чекмарева [illegible] медаляар шагнагдаба. [illegible] гэжэ эдэнэр СССР-эй [illegible]богта хүртэхын түлөө [illegible]hарын hүүл багаар С[illegible]поль хотодо болохо [illegible] финалай мүрысөөндэ [illegible]даха эрхэдэ хүртэhэн [illegible]на. Эдэниие тренер [illegible] Мироманов hоридог [illegible]

Б-М. ЖИГЖИТ[illegible]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Областной партийна эдэбхитэдэй суглаан. «Ленинэй hургаалаар ажаhууха, ажаллаха» — КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоевой элидхэлhээ. (Эхининь). «Таряалан, сабшалангай баян ургасын түлөө» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Ленинэй hургаалаар ажаhууха, ажаллаха» — нүхэр А. У. Модогоевой элидхэлэй түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаhанда. Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Нютаг нютагай hонин» — суглуулбари. «Хяагтын байгуулагдаhаар 250 жэлэй ойдо» — А. Петрунинай корреспонденци. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаhаа. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2», 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00— «Время». 8.35 — Үглөөнэй гимнастика. 8.55 — Үхибүүдэй фильм. «Отряд Трубачеева сражается» —уран hайханай фильм. 10.25 — «Ан амитадай ажамидарал». 11.25 — Забhарлалга. 14.20 —Дамжуулгын программа. 14.25 — Пограничнигай үдэртэ зорюулагдаhан кинопрограмма. 15.25—«Совет Гүрэнэй Үндэhэн Хуули ба эрхэ». 15.55 —«Түрэл байгаалимнай». 16.15 — «Ном шинии ажабайдалда». 17.00 — «Тосхон: хэрэгүүд ба асуудалнууд». 17.30 — Шэнэ hонин. 17.45 —«Баатаршалга» гэжэ полевой почто. 18.15 —«Пусть цветут ромашки» — телевизионно баримтата фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха, Болгари).

Улаан-Удэ. 19.10 —«Байгал» — программа.

«Орбита-2». 19.40 —«Хододоо арад зонтоёо». Нүхэр Л. И. Брежневэй Сибириин ба Алас-Дурныи хизаарта ошоhон тухай баримтата фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха). 20.30 —«Время». 21.00 —«Нүхэдэй шэг шарай». 21.45 —«В. Захаровай дуун». 22.20 — Уран hайханай гимнастикаар СССР-эй чемпионат. 22.50 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Удэ. 18.00 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүдэй программа. 19.00 — Соносхолнууд.

«Орбита-2». 19.10 — С. Прокофьев. Хүгжэм.

Улаан-Удэ. 19.40 — Гүрэнэй Ленинэй орденто Буряадай оперо ба баледэй театрай зүжэг. Забhартань «Уласхоорондын шэнжэлэл» ба «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан хөөрэлдөөн».

САГАЙ УЛАРИЛ

Республика дотор үүлэтэйшэг байха, шиинг нойтон балай орохогүй. Баруун тээhээ секундын 6—11 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Хойто аймагуудта болон хойто Байгал шадар 15—20, урда болон баруун урдахи аймагуудта 24—29, Улаан-Үдэдэ 23—25, бусад нютагуудта 20—25 градус дулаан болохо.

Майн 24—25: нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Республикын хойто болон хойто Байгал шадарай аймагуудта багаханаар бороо орохо. Баруун тээhээ секундын 6—11 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Үдэртөө 20—25, hүниндөө 1—6 градус дулаан болохо. Республикын хойто болон хойто Байгал шадарай нютагуудта үдэртөө 15—20, hүниндээ 4 градус хүйтэнhөө 1 градус хүрэтэр дулаан болохо.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2» майн 17-до үнгэргэгдэhэн 20-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерея главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер хэнэ[illegible]таабагүй. Таба+нэгэ номер тааhан [illegible]нүүд — 4.734 түхэриг, табан +н[illegible] таагшад — 3.734 түхэриг, дүрбэ+н[illegible] номер тааhан хүнүүд — 103 түхэриг, дүрбэн номер т[illegible]шад — 78 түхэриг, гурбан номер тааhан хүнүүд 4[illegible] хэриг абаха;

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэншье таабагүй. [illegible]бан номер тааhан хүнүүд — 2.300 түхэриг, дүрбэ+н[illegible] номер таагшад — 69 түхэриг, дүрбэн номер тааhан [illegible]нүүд — 44 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түх[illegible] абаха байнэ.

20-дохи тиражай шүүбэринүүд майн 28-наа июн[illegible] 28 болотор түлэгдэхэ.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» майн 20-до үнгэргэгд[illegible] 20-дохи тираж.

1-дэхи тираж: 1 (баскетбол), 2 (биатлон), 6 (кла[illegible]ческа барилдаан), 26 (самбо), 27 (табан зүйлэй м[illegible]сөөн);

2-дохи тираж: 9 (уhаан дээрэ бүмбэгөөр наада[illegible] 21 (далбагата спорт), 22 (тамаралга), 29 (мэргэн [illegible]далга), 34 (футбол[illegible]

(ТАСС)

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды —2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2